

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ»

ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΘΑΝΑΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ, 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ.....	8
1.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ	8
1.2 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	10
1.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	17
ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	17
2.1 Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ.....	17
2.2 ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	17
2.3 Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΜΟΣ.....	19
2.4 Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ	21
2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	26
Ο ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ .	26
3.1 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	26
3.2 ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	31
3.3 ΌΡΟΙ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	33
3.4 ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΑΘΗ	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	45
Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ.....	45
4.1 Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	45

4.1.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΈΚΤΑΣΗ	48
4.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	49
4.3. ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	50
4.3.1 ΟΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ.....	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	54
Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	54
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	54
5.1 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΕ	54
5.2 ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	58
5.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ.....	61
5.4 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	70
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	73
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	75

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αναβάθμιση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σε θεσμικό όργανο πραγματοποιήθηκε την 1η Νοεμβρίου 1993, στα πλαίσια της συνθήκης του Μάαστριχτ η οποία είχε ήδη ξεκινήσει να ισχύει και η οποία είχε σαν αποτέλεσμα να ενισχύσει την εξουσία και την ανεξαρτησία του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου απέναντι στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο είναι αρμόδιο για την χορήγηση της δήλωσης DAS η οποία αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών καθώς επίσης αναγνωρίζει και την νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Την χρονολογία 1η Μαΐου 1999 καθώς στα πλαίσια της συνθήκης του Άμστερνταμ, ενισχύεται περισσότερο ο ρόλος του ΕΕΣ καθώς σύμφωνα με την συγκεκριμένη συνθήκη αυξάνονται οι δυνατότητες του για προσφυγή στο Δικαστήριο με σκοπό την προστασία των προνομίων του απέναντι στα υπόλοιπα όργανα της ΕΕ , επίσης διευκρινίζεται ο ρόλος του ως προς την αντιμετώπιση και εξάλειψη της απάτης και της διαφθοράς και επιπλέον αυξάνεται η δύναμη του ως προς τη διενέργεια ελέγχων που αφορά την ηθική και έντιμη δημοσιονομική διαχείριση.

Στα πλαίσια της συνθήκης της Νίκαιας της 1ης Φεβρουαρίου 2003 επικυρώνεται πλέον η πρακτική που ήδη ίσχυε, με βάση την οποία το Σώμα το οποίο απαρτίζεται από ένα Μέλος από κάθε κράτος μέλος, δίνει τη δυνατότητα στο ΕΕΣ να δημιουργήσει τμήματα στο εσωτερικό του δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι είναι υψίστης σημασίας η συνεργασία του ΕΕΣ με τα υπόλοιπα όργανα ελέγχου.

Η δήλωση που έκανε ο Hans Kutscher ο οποίος τότε ήταν ο πρόεδρος του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προσπαθώντας να δώσει έναν ορισμό για το ΕΕΕ ήταν ότι: *«Η δημιουργία του Συνεδρίου κατεδείκνυε την απαίτηση για δημοσιονομική συνείδηση».*

Σύμφωνα με τα παραπάνω λοιπόν, το ΕΕΕ αμέσως μετά τη συνθήκη του Μάαστριχτ, αναβαθμίστηκε και συμπεριλήφθηκε μέσα στα πέντε θεσμικά όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα συμπεριλαμβάνονται: το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Σε γενικές γραμμές, η αρμοδιότητα των θεσμικών οργάνων που αφορά τη διενέργεια ελέγχων αποτελεί ένα έργο το οποίο λειτουργεί σαν εγγύηση για την ηθική και έντιμη διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων. Σε αυτή τη διαχείριση εμπεριέχονται δυο διαστάσεις οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά και είναι ο «εσωτερικός» και ο «εξωτερικός» έλεγχος. Για να υπάρξει η σωστή διαχείριση στα δημόσια κεφάλαια είναι απαραίτητος ο εξωτερικός έλεγχος.

Το ΕΕΕ με σκοπό να συνεχιστεί η σωστή και νόμιμη λειτουργία της ΕΕ η οποία θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια Οικονομική Ένωση που απαρτίζεται από 25 κράτη μέλη κατέβαλλε μεγάλη προσπάθεια να αναγνωριστεί σαν θεσμός στηριζόμενο στη δομή και στη λειτουργία των Ανώτατων Κρατικών Ελεγκτικών Οργάνων.

Η συμμετοχή των κρατών σε ένα κοινό σκοπό και στόχο ο οποίος αφορά την δημιουργία ίσων ευκαιριών και την δυνατότητα όλων των ατόμων να έχουν πρόσβαση σε αυτές καθώς επίσης και την ανάπτυξη του οικονομικού και κοινωνικού τομέα για ένα καλύτερο μέλλον έγινε με βάση τον οραματισμό μιας Ενωμένης Ευρώπης.

Με την σύμπραξη των λαών και καθώς επέρχεται σταδιακά μια αυξανόμενη σύγκλιση μεταξύ τους όχι μόνο στον κοινωνικό αλλά και στον οικονομικό τομέα, ακολουθεί με τη σειρά του και η αμοιβαία εμπιστοσύνη η οποία συνεπάγεται και με τον αμοιβαίο σεβασμό σε όλους τους τομείς ως προς τις διαφορές τους πολιτισμικά, γλωσσικά και οικονομικά.

Το συγκεκριμένο εγχείρημα το οποίο χαρακτηρίζεται υπεραισιόδοξο έχει σαν στόχο μια ενωμένη ανάπτυξη των χωρών μεταξύ τους η οποία θα επιφέρει την μείωση των οικονομικών και θα δημιουργήσει ίσες ευκαιρίες σε όλα τα άτομα δημιουργώντας τις καλύτερες υποδομές και βελτιώνοντας το φυσικό και αστικό περιβάλλον κλπ.

Για να υλοποιηθούν οι παραπάνω μακροπρόθεσμοι στόχοι δημιουργήθηκαν προγράμματα όπως είναι τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα κλπ καθώς επίσης και φορείς οι οποίοι ήταν αρμόδιοι για να διαχειριστούν και να πραγματοποιήσουν τα προαναφερθέντα προγράμματα. Οι κοινοτικοί πόροι είναι αυτοί οι οποίοι καλύπτουν τα εν λόγω προγράμματα και η προέλευση των οποίων είναι από τις χώρες που έχουν καλύτερη οικονομική ανάπτυξη προς τις χώρες που παρουσιάζουν οικονομικές αδυναμίες⁹².

Το ΕΕΕ έχοντας την ίδια λογική και πολιτική και σε συνδυασμό με δύο γεγονότα που ήταν η ενίσχυση των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον έλεγχο του προϋπολογισμού και η πλήρης χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τους ίδιους πόρους, ενισχύθηκε, αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε.

Στα πλαίσια αυτών των γεγονότων και καθώς ενισχύονται οι εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την διαχείριση και πραγμάτωση του

προϋπολογισμού κρίθηκε απαραίτητο και αναγκαίο να υπάρξει αλλαγή ποιοτικού χαρακτήρα στον «εξωτερικό» έλεγχο του προϋπολογισμού.

Γι αυτό το λόγο λοιπόν, προτείνεται από τον Heinrich AIGNER ο οποίος ήταν ο πρόεδρος της επιτροπής ελέγχου του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να υπάρξει κάποιο όργανο το οποίο θα διενεργεί εξωτερικούς ελέγχους σε κοινοτικό επίπεδο και το αποτέλεσμα αυτού ήταν η ίδρυση του ΕΕΕ με τη συνθήκη των Βρυξελλών της 22ας Ιουλίου 1975 το οποίο λειτούργησε τον Οκτώβριο του 1977 και εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

1.1 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το ΕΕΕ, σήμερα, κατατάσσεται στα πέντε θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και μέσα στα όρια και στις εξουσίες που ορίζει η Συνθήκη, χαρακτηρίζεται από πλήρη ανεξαρτησία σε σχέση με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα και σε σχέση με τα μέλη κράτη που την απαρτίζουν. Ο προσδιορισμός της οργάνωσης και της λειτουργίας του ΕΕΕ βρίσκεται στα άρθρα 188 Α", Β' και Γ' της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας⁹³.

Το ΕΕΕ καθώς επίσης και τα άλλα θεσμικά όργανα δεν έχουν την εξουσία ενός νομικού προσώπου αλλά όμως έχουν την δυνατότητα να παρευρίσκονται στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Έχει την δυνατότητα επίσης, να ασκήσει κάποια ένδικα βοηθήματα όπως είναι για παράδειγμα η αίτηση ακυρώσεως και η προσφυγή κατά παραλείψεως κατά πράξεων και παραλείψεων αντίστοιχα των κοινοτικών οργάνων.

Το ΕΕΕ απαρτίζεται από 27 μέλη όπως και τα κράτη μέλη της ΕΕ. Ο διορισμός των μελών του γίνεται με βάση τις διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για ένα διάστημα έξι χρόνων μετά βέβαια από , ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου και κατόπιν προχωρούν στην εκλογή του Προέδρου του οποίου η θητεία διαρκεί τρία χρόνια και δίνεται η δυνατότητα να επανεκλεγεί. Επίσης, τα εν λόγω μέλη τα οποία σε αρκετά κράτη μέλη παρομοιάζονται και με τους δικαστές επιλέγονται με βάση την προϋπηρεσία τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή με βάση τα προσόντα που έχουν στον ελεγκτικό τομέα.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό συνέδριο ελέγχει τα οικονομικά της ΕΕ. Ρόλος του είναι να βελτιώνει τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ και να συντάσσει εκθέσεις για τη χρήση των δημόσιων κονδυλίων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ιδρύθηκε μετά από πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τη Συνθήκη "περί τροποποίησης ορισμένων δημοσιονομικών διατάξεων των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων", γνωστή και ως "Δεύτερη Συνθήκη Προϋπολογισμού", στις 22 Ιουλίου του 1975 και άρχισε να λειτουργεί στις 18 Οκτωβρίου του 1977. Έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.

Αποτελείται από ένα μέλος από κάθε χώρα της ΕΕ. Τα μέλη του διορίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θητεία έξι ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Τα μέλη εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο για περίοδο τριών ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Τωρινός πρόεδρος είναι ο Βιτόρ Μανουέλ ντα Σίλβα Καλντέιρα (Vitor Manuel da Silva Caldeira), καταγόμενος από την Πορτογαλία, που ανήλθε στο αξίωμα αυτό το 2007.

Έχει περίπου 800 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστών, των διοικητικών υπαλλήλων και των ελεγκτών. Οι τελευταίοι χωρίζονται σε «ομάδες ελέγχου». Εκπονούν σχέδια εκθέσεων επί των οποίων αποφασίζει το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι ελεγκτές συχνά μεταβαίνουν για επιτόπιους ελέγχους στα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της Ένωσης, στα κράτη μέλη και σε οποιαδήποτε χώρα λαμβάνει βοήθεια από την Ένωση. Πράγματι, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφορά χρήματα για τα οποία είναι υπεύθυνη η Επιτροπή, υπεύθυνες για τη διαχείριση ποσοστού άνω του 80% των δαπανών της ΕΕ είναι οι εθνικές αρχές.

1.2 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σηματοδότησε μια νέα φάση στην ιστορία του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, με δύο νέες σημαντικές εξελίξεις. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αναβαθμίστηκε σε θεσμικό όργανο της Κοινότητας (άρθρο 4) και έγινε έτσι ισότιμο όργανο με τα άλλα θεσμικά κοινοτικά όργανα. Επιπλέον με την ίδια Συνθήκη ανατέθηκε στο Συνέδριο μια σημαντική πρόσθετη αρμοδιότητα, να προετοιμάζει και να υποβάλλει κάθε χρόνο (από το 1994 και μετά) προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο μια Δήλωση Αξιοπιστίας για το σύνολο των λογαριασμών του κοινοτικού προϋπολογισμού (άρθρο 188Γ παρ. 1). Η ουσιαστική όμως αναβάθμιση του θεσμού αυτού επιτεύχθηκε με την Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Σήμερα το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο είναι το πέμπτο κατά σειρά θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και διαθέτει εντός βέβαια των ορίων και των εξουσιών που του παρέχονται από την Συνθήκη, πλήρη ανεξαρτησία όχι μόνο έναντι των υπολοίπων θεσμικών οργάνων της αλλά και έναντι των κρατών μελών που την συγκροτούν.

Τα άρθρα 188 Α΄, Β΄ και Γ΄ της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ρυθμίζουν την οργάνωση και την λειτουργία του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο συγκροτείται από τόσα μέλη όσα και τα κράτη-μέλη της Ένωσης. Τα μέλη του διορίζονται με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου μετά από διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

για περίοδο έξι ετών, με δυνατότητα επαναπροσδιορισμού, και εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Σώματος για τριετή περίοδο, με δυνατότητα επανεκλογής. Τα μέλη αυτά, καλούμενα και δικαστές στη γλώσσα ορισμένων κρατών μελών, επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων με προϋπηρεσία σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή με ειδικά προσόντα στον ελεγκτικό τομέα. Μετά τον διορισμό τους καθίστανται ανώτατοι κοινοτικοί λειτουργοί και εκτελούν τα καθήκοντα τους με πλήρη ανεξαρτησία και μόνο γνώμονα το συμφέρον της Κοινότητας, χωρίς να ζητούν ή να δέχονται υποδείξεις από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών ή από άλλα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου εφαρμόζονται οι διατάξεις που αφορούν τα προνόμια και τις ασυλίες των δικαστών του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και δεν επιτρέπεται κατά την διάρκεια της θητείας τους να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα αμειβόμενη ή μη.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο λειτουργεί σε τομείς και κάθε τομέας έχει την ευθύνη για τον έλεγχο ενός συνόλου γραμμών (κονδυλίων) του κοινοτικού προϋπολογισμού. Οι τομείς αυτοί έχουν κατανεμηθεί σε πέντε Ομάδες Εργασίας και συγκεκριμένα :

- η Ομάδα I ελέγχει τις δαπάνες του Γεωργικού Ταμείου
- η Ομάδα II ελέγχει τις δαπάνες για τις διαρθρωτικές ενέργειες, βιομηχανία, περιβάλλον και έρευνα
- η Ομάδα III ελέγχει τις δαπάνες για βοήθεια στις τρίτες χώρες και τις δαπάνες για τη λειτουργία των οργάνων και των δορυφορικών οργανισμών της Κοινότητας

- η Ομάδα ADAR ασχολείται με το συντονισμό των εργασιών για την ετήσια έκθεση, καταρτίζει το πρόγραμμα εργασίας και είναι υπεύθυνη για την επαγγελματική κατάρτιση

- η Ομάδα DAS ασχολείται με την προετοιμασία της Δήλωσης Αξιοπιστίας και το συντονισμό του ελέγχου νομιμότητας και κανονικότητας των πράξεων εσόδων και πληρωμών.

- Ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο για το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελεί η στενή συνεργασία του με τα εθνικά Ελεγκτικά Συνέδρια.

- Σύμφωνα με το άρθρο 188Γ παρ. 3 της Συνθήκης της Ε.Ε. «ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά όργανα ελέγχου ή αν αυτά δεν διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες». Το αντίστοιχο άρθρο και η αντίστοιχη παράγραφος της Συνθήκης του Άμστερνταμ τονίζει ότι δεν υπάρχει σχέση εξάρτησης μεταξύ των εθνικών Ελεγκτικών Συνεδρίων και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και ότι όλα τα Ελεγκτικά Συνέδρια είναι ισότιμα μεταξύ τους. Συγκεκριμένα το άρθρο λέει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους.

- Για την προώθηση αυτής της συνεργασίας έχει θεσμοθετηθεί μια Επιτροπή Επαφής των Προέδρων των Ανωτάτων Ελεγκτικών Συνεδρίων που συνεδριάζει μια φορά το χρόνο. Οι «σύνδεσμοι» που έχουν οριστεί από κάθε Ελεγκτικό Συνέδριο επεξεργάζονται τα θέματα που συζητούνται στην Επιτροπή Επαφής των Προέδρων. Επίσης, στις συναντήσεις αυτές συζητούνται και τα αποτελέσματα των ερευνών των ομάδων εργασίας που έχουν συσταθεί από την Επιτροπή Επαφής για ειδικά θέματα.

- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, επιπλέον, απασχολεί έναν ελεγκτή από κάθε εθνικό Ελεγκτικό Συνέδριο για μια περίοδο μέχρι 4 χρόνια, με σκοπό να μεταφέρει την ελεγκτική του γνώση και εμπειρία από τη χώρα του στο Συνέδριο και να γνωρίσει μεθόδους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου που θα είναι χρήσιμες για τα εθνικά ελεγκτικά όργανα.

Εικόνα 1: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

1.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο τρόπος λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου ρυθμίζεται από τον εσωτερικό του κανονισμό¹⁸ που εγκρίνει το ίδιο, σύμφωνα με την οργανωτική αυτονομία και ανεξαρτησία που διαθέτει, αποφασίζοντας ελεύθερα τόσο για την οργάνωση του έργου του όσο και για τον προγραμματισμό της ελεγκτικής του δραστηριότητας.

Οι αποφάσεις του λαμβάνονται συλλογικά σε συνεδριάσεις, οι οποίες, όμως, δεν είναι δημόσιες. Σε περιπτώσεις, βέβαια, εμπιστευτικών θεμάτων, ύστερα από σχετική κρίση του προέδρου του Σώματος, το Συνέδριο μπορεί να συσκέπτεται σε κλειστή συνεδρίαση, χωρίς την παρουσία διερμηνέων.

Όσον αφορά στο πρόγραμμα των συνεδριάσεων, αυτό καταρτίζεται δύο φορές το χρόνο (πριν τις διακοπές στο τέλος του έτους και πριν τις θερινές διακοπές). Μετά από πρωτοβουλία του προέδρου του Σώματος ή αίτηση δύο τουλάχιστον μελών μπορούν να γίνονται επιπλέον συνεδριάσεις, εκτός αυτών που περιλαμβάνονται στο επίσημο πρόγραμμα του Σώματος. Υπεύθυνος για το σχέδιο της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων είναι ο πρόεδρος, ο οποίος ενημερώνει σχετικά τα υπόλοιπα μέλη πέντε εργάσιμες μέρες πριν από κάθε συνεδρίαση.

Για την λήψη αποφάσεως απαιτείται κατά κανόνα η συγκέντρωση της πλειοψηφίας των μελών, των οποίων η απαρτία ορίζεται σε δέκα.

Η διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να εγκριθούν αποφάσεις που αφορούν τη δήλωση αξιοπιστίας, την ετήσια έκθεση, την έκθεση της Συνθήκης ΕΚΑΧ, τις ειδικές εκθέσεις, τις γνωμοδοτήσεις, τις

παρατηρήσεις κ.λ.π.

Για αποφάσεις σε θέματα μικρότερης σπουδαιότητας απαιτείται απλά η πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα στη συνεδρίαση του Σώματος. Η ψήφος του προέδρου έχει αποφασιστική σημασία μόνο σε περιπτώσεις ισοψηφίας. Επίσης, πρέπει να πούμε, ότι οι αποφάσεις του Συνεδρίου μπορούν να λαμβάνονται και με την έγγραφη διαδικασία, σύμφωνα με την οποία το γραπτό κείμενο πρότασης της απόφασης κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Σώματος, προκειμένου αυτά να ανακοινώσουν την οποιαδήποτε αντίρρηση μπορεί να έχουν εντός της προθεσμίας, επτά περίπου εργάσιμων ημερών. Εάν σ' αυτό το χρονικό διάστημα δεν υπάρξει γραπτή αντίρρηση από κάποιο μέλος, τότε η πρόταση θεωρείται ότι έχει εγκριθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Η ευέλικτη αυτή διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή είτε με πρωτοβουλία του προέδρου του Σώματος είτε απλά με αίτηση ενός μέλους.

Οι γνωμοδοτήσεις ή αλλιώς οι παρατηρήσεις που εκφέρει το Συνέδριο με δική του πρωτοβουλία περιορίζονται σε ειδικά ζητήματα και υλοποιούνται συνήθως υπό τη μορφή επιστολών του προέδρου του Σώματος. Οι επιστολές αυτές σπάνια δημοσιεύονται. Επιπλέον, για τις γνωμοδοτήσεις που προβαίνει το Ελεγκτικό Συνέδριο μετά από αίτηση άλλων οργάνων της Κοινότητας, ο δημοσιονομικός κανονισμός (άρθρ. 90. παρ. 1.) ορίζει ότι αυτές δεν υπόκεινται σε χρονικό περιορισμό και μπορεί να αφορούν όχι μόνο το λήξαν, αλλά και το τρέχον οικονομικό έτος. Με αυτή την κανονιστική ρύθμιση όλοι οι κοινοτικοί φορείς μπορούν οποιαδήποτε στιγμή να ενεργοποιούν την συμβουλευτική αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και έτσι να αντιμετωπίζουν αμεσότερα και ταχύτερα τυχόν ανάγκες και προβλήματα που προκύπτουν σε θέματα οικονομικής διαχείρισης, ιδιαίτερα δε, κατά την διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

Η αναβάθμιση του ΕΕΕ σε θεσμικό ευρωπαϊκό όργανο επέρχεται με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Ο ρόλος του ΕΕΕ είναι να διενεργήσει τον έλεγχο των λογαριασμών και να ελέγξει το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ώστε να χορηγηθεί η «απαλλαγή» στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία σε γενικές γραμμές λογοδοτεί για την εκτέλεση του κοινοτικού προϋπολογισμού ¹⁰⁰. Αυτό συνεπάγεται με το γεγονός ότι εύκολα θα μπορούσε κάποιος να θεωρήσει απαραίτητη την αναθεώρηση της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής ενισχύοντας τις αρμοδιότητες και τους σκοπούς των δραστηριοτήτων του ΕΕΕ καθώς επίσης και διευρύνοντας τις σχέσεις του με τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα στα πλαίσια του ανταγωνισμού.

Επιπλέον, είναι απαραίτητο και υψίστης σημασίας η συμμετοχή του ΕΕΕ στην ευρωπαϊκή διακυβέρνηση καθώς ο κάθε πολίτης που φορολογείται θα πρέπει να ξέρει εάν οι κοινοτικοί πόροι δαπανώνται ηθικά και τίμια χωρίς παρατυπίες. Δυστυχώς δεν έχει δοθεί η πρέπουσα σημασία από τα νομικά εγχειρίδια και περιοδικά στο ΕΕΕ¹⁰¹, με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστό στους περισσότερους, ακόμη και στους νομικούς.

Συμπεραίνοντας, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η σχέση του ΕΕΕ με τους υπόλοιπους ευρωπαϊκούς θεσμικούς οργανισμούς χαρακτηρίζεται από δυσκολία και με πολλά εμπόδια.

Θα υπάρξει και περαιτέρω ανάλυση σχετικά με αυτή τη σχέση ξεκινώντας με την σχέση του ΕΕΕ με την Επιτροπή η οποία είναι υποχρεωμένη να λογοδοτεί κατά τη διαδικασία που χορηγείται η «απαλλαγή».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

2.1 Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Οι ελεγκτές του Συνεδρίου είναι υπόχρεη όταν πραγματοποιούν ελέγχους να περιλαμβάνουν σε αυτή την διαδικασία την επιβαλλόμενη εργασία τόσο των μόνιμων όσο και των προσωρινών υπαλλήλων που υπάγονται στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Οι συνθήκες των υποχρεώσεων κάθε ατόμου θέτονται σύμφωνα με τους κανόνες της υπηρεσιακής κατάστασης και με τον Κώδικα ορθής διοικητικής συμπεριφοράς όπως αναφέρεται στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο κατάλληλος τρόπος δράσης σε κάθε δραστηριότητα τους και ο τρόπος που απευθύνονται και αντιμετωπίζουν τους υπαλλήλους θα πρέπει να αντιστοιχεί στις οδηγίες του Κώδικα δεοντολογίας του INTOSAI καθώς και στον Κώδικα δεοντολογίας επαγγελματιών λογιστών (Code of ethics for professional accountants) της IFAC. Η εγκυρότητα των δεδομένων, η απόλυτη εντιμότητα, η ανεξαρτησία και η ισχύς που εμπνέει το επάγγελμα τους όπως αυτά αντιπροσωπεύουν το Συνέδριο οφείλουν να τα αναδεικνύουν στον μέγιστο βαθμό κατά την υλοποίηση των ελέγχων τους.

2.2 ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Η φύση της οργάνωσης και της διοίκησης του Συνεδρίου θα πρέπει να στοχεύει σε τέσσερα αποτελέσματα.

α) στην πρόσληψη υπαλλήλων με πλήρη επαγγελματική κατάρτιση.

β) στην περαιτέρω πνευματική καλλιέργεια και εκπαίδευση του προσωπικού ώστε να έχουν την δυνατότητα να εξελίσσονται και να παράγουν ποιοτικότερη εργασία. Οι ελεγκτές σε αυτή την περίπτωση λαμβάνουν μεγαλύτερο χρέος λόγω του χαρακτήρα των υποχρεώσεων τους.

γ) στην έκδοση αναγνωσμάτων με καθοδηγητικό περιεχόμενο και υποδείξεις σχετικό με τον τρόπο διεξαγωγής των ελέγχων.

δ) στην αναγνώριση της επαγγελματικής πείρας και δύναμης των μελών του Συμβουλίου να εντοπίζουν τυχόν ελλειμματικές συμπεριφορές και να αναπροσαρμόζουν το προσωπικό για την επίτευξη της ομαλής λειτουργίας του επαγγέλματος και την ανάδειξη της εγκυρότητας και της σοβαρότητας ως δυο από τα σημαντικότερα στοιχεία που διέπουν τον ρυθμιστικό και διοικητικό τομέα.

Η σωστή δεοντολογία του ελεγκτή θα πρέπει να είναι απόρροια της παρακάτω αναφοράς. Οι οικονομικές εκθέσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή των λογιστικών προτύπων δεν αντιπροσωπεύουν την απόλυτη προσαρμογή των ελέγχων στις υποδείξεις των λογιστικών προτύπων αλλά παρεμβάλλεται και η προσωπική εμπειρία και κρίση του ελεγκτή, η οποία ξεπερνά την υιοθέτηση των λογιστικών προτύπων.

Αυτή η αντίληψη τονίζει ότι τα ελεγκτικά πρότυπα δεν είναι κάτι παραπάνω από την μικρότερη υποχρέωση που λαμβάνει ο ελεγκτής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Εικόνα 2: Σήματα Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

2.3 Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΜΟΣ

Ο ελεγκτής υποχρεούται να εντάσσει τον επαγγελματικό σκεπτικισμό κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ελέγχων, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στο ενδεχόμενο η παρουσία μη εμφανών περιστάσεων να αλλοιώνει τα οικονομικά αποτελέσματα.

Κάθε έλεγχος οικονομικής φύσης θα πρέπει να συνοδεύεται από την άποψη του ελεγκτή για το αν τα οικονομικά δεδομένα έχουν συγκεντρωθεί και οργανωθεί σύμφωνα με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση και εμφανίζεται αξιοπιστία από κάθε οπτική γωνία.

Η διαδικασία που περιλαμβάνει τον τρόπο δράσης των ελέγχων και στην συνέχεια η εκτίμηση των στοιχείων που λήφθηκαν για την εκπόνηση της σχετικής έκθεσης των αποτελεσμάτων αποτελεί καίριο θέμα για τον ελεγκτή διότι αν δεν ακολουθείται η πιστή εφαρμογή των ισχύοντα νόμων σχετικά με τις οικονομικές μονάδες τότε μπορεί να εμφανιστεί αρνητική επιρροή των οικονομικών αποτελεσμάτων.

Η ποιοτική διαδικασία προκαθορισμού των ελεγκτικών ενεργειών στοχεύει στην μακροπρόθεσμη αναγνώριση και εξακρίβωση οικονομικών παραποιήσεων λόγω κάποιας απάτης.

Η ύπαρξη υπονοιών για νοθεία, μεταβολή και παρανομία στη δράση των ελέγχων επιβάλλει την αναγκαιότητα του ελεγκτή να εισβάλλει στις διαδικασίες και να τις ελέγξει προκειμένου να επικρατεί διαφάνεια και εξάλειψη νοσηρών καταστάσεων.

Την χρονική περίοδο που αξιολογούνται οι αποδόσεις των ελέγχων λαμβάνεται υπόψη αν κατά τις διενέργειες αυτές υπήρχε η επιβεβλημένη τήρηση των ισχύοντα κανονισμών.

Όταν ο ελεγκτής οργανώνει την διεξαγωγή των ελέγχων οφείλει να προσφέρει την ικανοποίηση ότι έχει αναγνωρίσει και καταπολεμήσει κάθε παραβατική κατάσταση που θα μπορούσε να επηρεάσει τους επιθυμητούς στόχους.

Ο ελεγκτής υποχρεούται να βρίσκεται σε διαρκή εγρήγορση απέναντι σε οποιαδήποτε συγκυρία που υποσκάπτει παγίδες παράνομων ενεργειών. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η αποτυχημένη τυχόν εισβολή παραβατικών διενεργειών στα ελεγκτικά αποτελέσματα.

Σημαντικό γεγονός αποτελεί η παροχή επιείκειας τόσο προς την ελεγχόμενη μονάδα όσο και προς τον περίγυρο της, λαμβάνοντας μέρος και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, διότι δίνεται η δυνατότητα στον ελεγκτή να αποσαφηνίζει καταστάσεις που στοχεύουν στην αλλοίωση των οικονομικών στοιχείων και να εξασφαλίζει την προώθηση παραπάνω ελεγκτικών διαδικασιών.

Η ελεγχόμενη μονάδα οφείλει να δημιουργεί ενδεδειγμένα και ιδανικά συστήματα εσωτερικού ελέγχου διότι αυτή η υποχρέωση δεν περιέχεται στις ευθύνες του ελεγκτή. Μάλιστα θα πρέπει να οργανώνει ελέγχους που θα εξασφαλίζουν την αναγκαιότητα του συστήματος να προσαρμόζεται πλήρως στο υπάρχον καταστατικό και στους αντίστοιχους κανονισμούς,

υποστηρίζοντας ότι η λήψη αποφάσεων διακρίνεται από αξίες όπως η τιμιότητα και η ευσυνειδησία.

Βέβαια αυτό δεν συνεπάγεται ότι περιορίζει τον ελεγκτή να υποδείξει τις θέσεις του ή να επιπλήξει την ελεγχόμενη μονάδα στην περίπτωση που παρατηρήσει την απουσία ελέγχων ή την ανικανότητά τους.

Στις αρμοδιότητες του ελεγκτή επαφίεται και η έρευνα της δραστηριοποίησης ενός φορέα παροχής υπηρεσιών, που διαμεσολαβεί για χάρη της οικονομικής ομάδας, προκειμένου να ελέγξει σε ποιο ποσοστό μπορεί ή θα αποκτήσει την δυνατότητα να επιδρά αρνητικά στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου με σκοπό να αποτρέψει οποιοδήποτε ενδεχόμενο παραποίησης ή επαγγελματικής φθοράς (σε μια τέτοια κατάσταση θα προβεί στην ανάπτυξη περισσότερων διαδικασιών ελέγχου). Τέλος υποχρέωση του ελεγκτή αποτελεί και η επιλογή ή η αξιολόγηση των εξωτερικών διαπιστώσεων ή αντιπαραβολών σε ότι αφορά τα αποδεικτικά στοιχεία για να κρίνει την εγκυρότητα τους.

Με την διατύπωση των απόψεων του και των επαγγελματικών του αποτελεσμάτων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πιθανότητες εσφαλμένων στοιχείων που δεν εντοπίστηκαν κατά τις διαδικασίες ελέγχου και που αφορούν την τοποθέτηση άλλων από άποψη οργάνωσης και ρύθμισης διαδικασιών.

2.4 Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Το Συνέδριο υποχρεούται να δημιουργήσει ένα σύστημα ελέγχου απευθυνόμενο στην ποιότητα, με το οποίο θα εξασφαλίζεται το αίσθημα της εγκυρότητας ότι τόσο τα μέλη του όσο και το προσωπικό επαφίεται στην κατευθυντήρια γραμμή των επαγγελματικών προτύπων και των

νομοθετικών διατάξεων. Έτσι θα μπορεί να παρέχει με ασφάλεια τις εκπονήσεις των αποτελεσμάτων γνωρίζοντας της απουσία τυχόν ανακρίβειας.

Το Συνέδριο ενστερνίζεται τεχνοτροπίες και διατυπώσεις στοχεύοντας στην εξέταση των εννοιών απόδοση και αποτελεσματικότητα για τα εσωτερικά πρότυπα που χρησιμοποιεί.

Όταν το κλιμάκιο δέχεται οδηγία να προβεί σε έλεγχο υποχρεούται να χρησιμοποιεί τις διαδικασίες που έχουν οριστεί για τον έλεγχο της ποιότητας απευθυνόμενοι στην συγκεκριμένη αρμοδιότητα που τους ανατέθηκε.

Οι υπηρεσίες των ελεγκτών οφείλουν να επιθεωρούνται με ιδιαίτερη προσοχή και σοβαρότητα σε κάθε φάση των ελέγχων και μάλιστα να υπάρχει αξιολόγηση των τελικών αποτελεσμάτων τους από ανώτερο στέλεχος που εργάζεται στον κλάδο του ελέγχου.

Όταν πραγματοποιείται έλεγχος δημοσιονομικού χαρακτήρα θα πρέπει συγχρόνως να εξετάζεται με δειγματοληπτικούς ελέγχους η ακολουθία τους στους ισχύοντες νόμους και στο αντίστοιχο καταστατικό.

Εικόνα 3: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ο ελεγκτής υποχρεούται να παραθέτει σε ενδεδειγμένο χρόνο την τελική στοιχειοθέτηση των υπηρεσιών του, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

α) ικανοποιητική και αξιόλογη παρουσίαση αποδεικτικών πληροφοριών πάνω στα οποία τεκμηριώνει την τοποθέτηση του.

β) δεδομένα τα οποία αναφέρονται στην πλήρη συμμόρφωση του, κατά την διεξαγωγή ελέγχων, στα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα (ISA) και στις νομοθετικές διατάξεις ακριβώς όπως αυτές ορίζονται.

Καθοριστική σημασία στον έλεγχο των δημόσιων οικονομικών διαδραματίζει ο έλεγχος της κανονικότητας. Σημαντική επίτευξη στην οποία επικεντρώνεται να πραγματοποιήσει το Συνέδριο, σε ότι αφορά αυτό το είδος ελέγχου είναι να διαπιστώνει με ακρίβεια και ανάλογα με τα εργαλεία που διαθέτει την αξιοπιστία του προϋπολογισμού της Ε.Ε και των λογαριασμών.

Με αυτόν τον τρόπο θα μπορεί να προσφέρεται στο Κοινοβούλιο και σε όσους χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα της έκθεσης ελέγχου ένα πιο έγκυρο πληροφοριακό υλικό σχετικά με τις δημοσιονομικές τους ευθύνες.

Για την εκπλήρωση του παραπάνω σκοπού το Συνέδριο ελέγχει τους ενοποιημένους λογαριασμούς και τις οικονομικές καταστάσεις της Ε.Ε δίνοντας μεγάλη προσοχή στην αξιοπιστία της εκκαθάρισης των δαπανών, στην έκδοση εντάλματος πληρωμών και στην διαχείριση των αποτελεσμάτων τους.

Όταν η εντολή για διεξαγωγή ελέγχου του δίνεται πρώτη φορά τότε οφείλει ο συγκεκριμένος ελεγκτής να έχει στην κατοχή του αρκετά και αποδοτικά δεδομένα με τα οποία θα παρουσιάζει:

α) τα υπόλοιπα ανοίγματος δεν περιλαμβάνουν παραποιημένα στοιχεία με τα οποία διαστρεβλώνεται το οικονομικό καταστατικό για το χρονικό διάστημα που διανύεται.

β) τα υπόλοιπα κλεισίματος που καταγράφηκαν για το περασμένο χρονικό διάστημα έχουν μετακινηθεί με αξιοπιστία και ακρίβεια στο διάστημα που διανύεται ο έλεγχος και σε περίπτωση υπόνοιας για νοθεία στοιχείων έχει πραγματοποιηθεί εκ νέου καταγραφή των στοιχείων.

γ) οι απαραίτητες λογιστικές αρχές χρησιμοποιούνται με σαφήνεια και οι αλλαγές τους επιδέχονται μεγάλη προσοχή για την κατάλληλη τεκμηρίωση τους.

Εάν υπάρχει ενδεχόμενο η εργασία ενός ελεγκτή να χρησιμοποιείται από κάποιον άλλον ελεγκτή τότε θα πρέπει να αναφερθεί η επιρροή του δεύτερου προσώπου επί το έργο της διεξαγωγής του ελέγχου.

Εικόνα 4: Σήμα Ευρωπαϊκό Ελεγκτικού Συνέδριου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ Η ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

3.1 ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι έλεγχοι στο πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας

Με τον όρο δήλωση αξιοπιστίας εννοούμε μια διαδικασία που πραγματοποιείται κάθε χρόνο και αφορά τον δημοσιονομικό έλεγχο και τον έλεγχο επιδόσεων με βάση το ΕΕΣ το οποίο πραγματοποιεί έλεγχο που αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών της ΕΕ και επίσης τα ορθώς πεπραγμένα στα οποία αυτοί βασίζονται. Επιπλέον αυτός ο όρος είναι γνωστός και με την ονομασία «DAS» η οποία προέρχεται από τον γαλλικό όρο «déclaration d'assurance». Οι εκθέσεις που παρουσιάζονται κάθε χρόνο περιλαμβάνουν επίσης τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα του ΕΕΣ. Οι προϋποθέσεις που υφίστανται προς την πραγματοποίηση του ελέγχου αφορά την τυχαία επιλογή δείγματος πράξεων και επιπλέον περιλαμβάνει την αξιολόγηση των συστημάτων εποπτείας και ελέγχου με στόχο να γίνει η εξακρίβωση ότι τα έσοδα και οι πληρωμές είναι σωστά υπολογισμένα και επίσης να εξακριβωθεί ότι τηρείται το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύει. Ακόμα, στις λεπτομερείς δοκιμασίες που πραγματοποιούνται περιλαμβάνεται και το σύνολο των καθεστώτων που αφορούν τις δαπάνες των κρατών μελών και χρησιμεύουν στην ειδική αξιολόγηση των διαφόρων τομέων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Για να είναι πιο έγκυρα τα συμπεράσματα, γίνεται χρήση και περαιτέρω πηγών αποδεικτικών στοιχείων όπως για παράδειγμα οι εργασίες άλλων ελεγκτών.

Έλεγχοι επιδόσεων

Όσον αφορά τους ελέγχους επιδόσεων του ΕΕΣ περιλαμβάνεται η ποιότητα των εσόδων ή των δαπανών της ΕΕ και επίσης η τήρηση των αρχών που χρησιμοποιούνται για την δημοσιονομική διαχείριση. Επιπλέον εξετάζονται τα προγράμματα, οι πράξεις, τα συστήματα και οι διαδικασίες που πραγματοποιούν οι φορείς και τα θεσμικά όργανα για την διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ. Στόχος της εν λόγω εξέτασης είναι να εξακριβωθεί εάν ο τρόπος που χρησιμοποιούνται οι συγκεκριμένοι πόροι είναι καταρχήν οικονομικός, στην συνέχεια αποδοτικός και τέλος αποτελεσματικός. Τα θέματα τα οποία απασχολούν τους ελέγχους επιδόσεων του ΕΕΣ αφορούν τον οικονομικό τομέα και τον τομέα της εργασίας, την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και την οικονομική διαχείριση του δημόσιου τομέα. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων από τους ελέγχους επιδόσεων γίνεται σε ειδικές εκθέσεις.

Η αξιολόγηση που πραγματοποιείται στους ελέγχους επιδόσεων περιλαμβάνει τους διάφορους τομείς που αφορούν την διαδικασία τη δημόσιας παρέμβασης. Μέσα σε αυτούς είναι τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να υλοποιηθεί ένα πρόγραμμα (οικονομικά, υλικά, οργανωτικά, ανθρώπινα) και είναι γνωστά με την ονομασία εισροές, οι υλοποιήσεις που σημαίνει τα μέσα για την παράδοση του προγράμματος, τα αποτελέσματα που σημαίνει την αλληλεπίδραση του προγράμματος είτε στους παραλήπτες είτε στους αποδέκτες και τέλος περιλαμβάνονται και οι αλλαγές που θα προκύψουν στην κοινωνία από το πρόγραμμα και οφείλονται στη δράση της του ΕΕ.

Πρότυπα

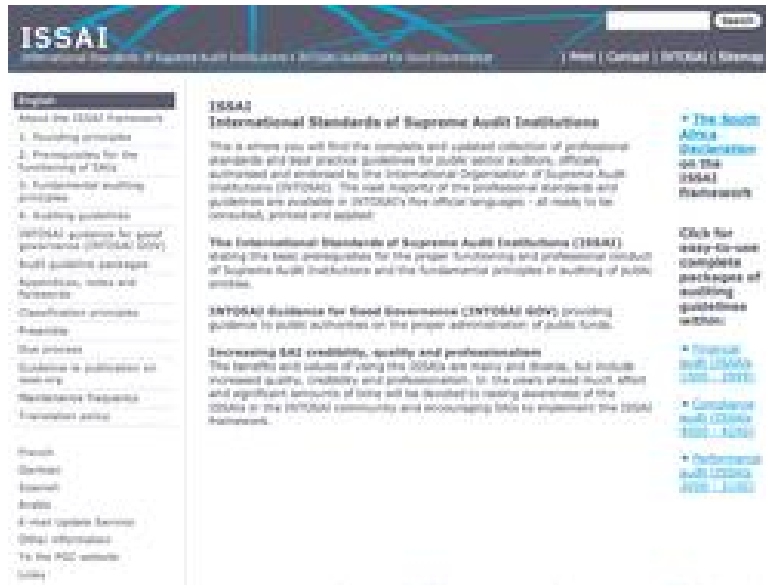
Οι έλεγχοι που πραγματοποιεί το ΕΕΣ γίνονται με βάση τα ISSAI τα οποία είναι γνωστά ως Διεθνή Πρότυπα των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (International Standards of Supreme Audit Institutions) και η έκδοσή τους γίνεται από τον INTOSAI, ο οποίος είναι γνωστός ως Διεθνής Οργανισμός των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου. Ο έλεγχος που πραγματοποιεί το ΕΕΣ βασίζεται σε κάποιες αρχές και σε ορισμένες λεπτομέρειες για το πώς θα προσεγγιστεί ο έλεγχος και τα οποία συμπεριλαμβάνονται σε εγχειρίδια και οδηγίες τα οποία είναι βασισμένα στο ειδικό πλαίσιο ελέγχου της ΕΕ και συμβάλλουν στην αποτελεσματικότητα των ελεγκτών ώστε να έχουν την καλύτερη απόδοση και το έργο τους να διακρίνεται από υψηλή ποιότητα.

Πολιτικές και πρότυπα ελέγχου του ΕΕΣ

Όσον αφορά τις πολιτικές και τα πρότυπα ελέγχου, έχουν σαν βασικό χαρακτηριστικό να αποσαφηνίσουν επακριβώς τις αρχές και τους κανόνες που έχουν τεθεί σε εφαρμογή από το ΕΕΣ ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα του ελέγχου και των ειδικών εκθέσεων καθώς επίσης και η ανεξαρτησία και η ακεραιότητα των ελεγκτών και του παραγόμενου έργου τους.

Εγχειρίδια

Όσον αφορά τα εγχειρίδια ελέγχου του ΕΕΣ, περιλαμβάνονται οδηγίες με λεπτομερή περιγραφή για τον τρόπο που θα πραγματοποιηθούν οι έλεγχοι με βάση τα πρότυπα και την απαιτούμενη ποιότητα που ισχύει. Τα εγχειρίδια ελέγχου του ΕΕΣ είναι δύο και σε αυτά συμπεριλαμβάνονται τα κυριότερα είδη ελέγχου. Επιπλέον το ΕΕΣ έχει συντάξει και έναν οδηγό τον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι ελεγκτικές διαδικασίες και οι οποίες υλοποιούνται σε όλα τα είδη ελέγχου.

Εικόνα 5: International Standards of Supreme Audit Institutions
αρχική σελίδα

Εγχειρίδιο δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης (ΕΔΕΕΣ)

Όσον αφορά το εγχειρίδιο δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης, καταρχήν συμπεριλαμβάνονται οι αρχές ελέγχου με βάση τα διεθνή πρότυπα και οι οποίες εφαρμόζονται στους δημοσιονομικούς ελέγχους και τους ελέγχους συμμόρφωσης του ΕΕΣ και κατά δεύτερον περιλαμβάνει οδηγίες για τον τρόπο που θα εφαρμοστούν οι εν λόγω αρχές κατά την διάρκεια υλοποίησης του ετήσιου ελέγχου του ΕΕΣ με βάση το πλαίσιο της δήλωσης αξιοπιστίας και των άλλων δημοσιονομικών ελέγχων και ελέγχων συμμόρφωσης. Στο περιεχόμενο του εν λόγω εγχειριδίου συμπεριλαμβάνονται και ορισμένες πρακτικές όπως είναι τα ερωτηματολόγια ελέγχου και ακόμα πιο λεπτομερείς οδηγίες που αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές. Επιπλέον, για περαιτέρω υποστήριξη του ελέγχου, γίνεται χρήση ενός ηλεκτρονικού συστήματος από το ΕΕΣ ώστε να γίνεται διαχείριση και να αποδεικνύονται οι ελεγκτικές εργασίες του. Προς το παρόν, το εν λόγω εγχειρίδιο διατίθεται μόνο στην αγγλική γλώσσα.

Εγχειρίδιο ελέγχου επιδόσεων

Στο συγκεκριμένο εγχειρίδιο, περιλαμβάνονται οι αρχές ελέγχου με βάση τα διεθνή πρότυπα οι οποίες εφαρμόζονται στους ελέγχους επιδόσεων του ΕΕΣ και επιπλέον αρχές και πρακτικές του ελέγχου επιδόσεων οι οποίες είναι γενικά αποδεκτές. Επίσης, το περιεχόμενο του εν λόγω εγχειριδίου περιλαμβάνει διαδικασίες και οδηγίες οι οποίες εφαρμόζονται τους ελέγχους επιδόσεων υψηλής ποιότητας και αφορούν τον τρόπο σχεδιασμού και εφαρμογής των συγκεκριμένων ελέγχων και επίσης τον τρόπο σύνταξης των σχετικών εκθέσεων. Για την υποστήριξη του εγχειριδίου ελέγχου επιδόσεων είναι απαραίτητη η άσκηση

επαγγελματικής κρίσης και αφορά όλα τα στάδια του. Το συγκεκριμένο είναι πολύ σημαντικό καθώς τα θέματα και οι στόχοι του εγχειριδίου καθώς επίσης και πρακτικές που χρησιμοποιούνται για την συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων που εφαρμόζονται ποικίλλουν.

Για περαιτέρω υποστήριξη του ελέγχου χρησιμοποιείται ένα ηλεκτρονικό σύστημα από το ΕΕΣ ώστε να γίνεται διαχείριση και να αποδεικνύονται οι ελεγκτικές εργασίες του.

3.2 ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Αποτελεί υψίστης σημασίας ο τρόπος με τον οποίο θα προσεγγιστεί ο έλεγχος που εφαρμόζεται ώστε να αποδώσει τα επικερδέστερα αποτελέσματα με οικονομικότερο τρόπο. Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα για τον κάθε έλεγχο να συνδυάζονται οι τρόποι προσέγγισης.

Η ευθύνη που έχει ο ελεγκτής καθώς θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην νομοθεσία και στους κανονισμούς κατά την διάρκεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων είναι πολύ σημαντική και για αυτό το λόγο ο σκοπός ευρωπαϊκού ελεγκτικού συνεδρίου είναι η θέσπιση προτύπων και η παροχή οδηγιών.

Επιπλέον, ο ελεγκτής είναι βασικό να αντιληφθεί ότι η «μη συμμόρφωση» της οικονομικής μονάδας όσον αφορά τη νομοθεσία και τους κανονισμούς κατά το σχεδιασμό και την εκτέλεση ελεγκτικών διαδικασιών και κατά την αξιολόγηση και έκθεση των αποτελεσμάτων, θα λειτουργήσει αρνητικά στις οικονομικές καταστάσεις.

Στο συγκεκριμένο ΔΕΠ με τον όρο «μη συμμόρφωση» εννοούμε «τις πράξεις παράλειψης ή τέλεσης από μέρους της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας, είτε από πρόθεση είτε ακούσια, οι οποίες είναι αντίθετες προς την ισχύουσα νομοθεσία ή τους κανονισμούς». Οι συγκεκριμένες πράξεις αφορούν συναλλαγές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από μέρους της οικονομικής μονάδας είτε έγιναν για λογαριασμό της διοίκησης. Με βάση του σκοπούς του ΕΕΣ η μη συμμόρφωση δεν αποτελεί προσωπική κακή διαγωγή είτε της διοίκησης είτε των υπαλλήλων της οικονομικής μονάδας.

Το αν μια πράξη αποτελεί «μη συμμόρφωση» αφορά το νομικό τμήμα και δεν συμπεριλαμβάνεται στις επαγγελματικές αρμοδιότητες του ελεγκτή. Η εμπειρία του κάθε ελεγκτή καθώς επίσης και ο τρόπος που αντιλαμβάνεται σε προσωπικό επίπεδο την οικονομική μονάδα συμβάλλουν στην διαπίστωση τυχόν πράξεων πιθανής μη συμμόρφωσης στη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Για τις πράξεις που είτε αποτελούν είτε είναι πιθανό να αποτελούν μη συμμόρφωση αποφασίζουν οι ειδικοί που ασκούν την δικηγορία και κατά κύριο λόγο την απόφαση την αναλαμβάνει το δικαστήριο.

Υπάρχει ποικιλία ως προς τη νομοθεσία και τους κανονισμούς ανάλογα με τις οικονομικές καταστάσεις. Για παράδειγμα η μορφή ή το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων ορίζεται από κάποιους νόμους ή κανονισμούς όπως επίσης το ίδιο γίνεται και με την καταχώρηση των ποσών και τις γνωστοποιήσεις που αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις. Επιπλέον, όσον αφορά την επιχειρηματική δραστηριότητα σε μια οικονομική μονάδα, εφαρμόζονται άλλες νομοθεσίες και κανονισμοί από τη διοίκηση και μέσα από αυτές θέτουν και τις κατάλληλες διατάξεις.

Η λειτουργία κάποιων οικονομικών μονάδων υπόκειται σε κλάδους όπως είναι οι τράπεζες οι οποίες είναι κάτω από αυστηρό έλεγχο. Ορισμένες όμως λειτουργούν με βάση τις νομοθεσίες και τους κανονισμούς που αφορούν τον τρόπο λειτουργίας μιας επιχείρησης όπως για παράδειγμα επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ασφάλεια και την υγιεινή στον επαγγελματικό τομέα. Οι συνέπειες που υφίσταται σε μια οικονομική μονάδα όταν υπάρχει μη συμμόρφωση στις νομοθεσίες και τους κανονισμούς είναι κυρίως οικονομικές όπως για παράδειγμα τα πρόστιμα.

Για τον λόγο ότι υπάρχει ποικιλία των νόμων και των κανονισμών ανάλογα με την χώρα, είναι πιθανό τα εθνικά λογιστικά και ελεγκτικά να είναι πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τους νόμους και τους κανονισμούς που σχετίζονται με ένα έλεγχο.

Όσον αφορά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού ελεγκτικού συνεδρίου γίνεται μόνο για ελέγχους οικονομικών καταστάσεων. Στην εφαρμογή του δεν συμπεριλαμβάνονται τα καθήκοντα του ελεγκτή ο οποίος πρέπει να ελέγχει και να αναφέρει για την συμμόρφωση ή μη στους νόμους και στους κανονισμούς.

3.3 ΌΡΟΙ ΤΗΣ ΕΝΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στα καθήκοντα του ελεγκτή δεν συμπεριλαμβάνεται η πρόληψη της μη συμμόρφωσης και γι αυτό τον λόγο δεν μπορεί να κριθεί υπεύθυνος. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ένα μέσο πρόληψης είναι η διενέργεια του ετήσιου ελέγχου.

Ένας κίνδυνος που δεν είναι δυνατό να αποφευχθεί όσον αφορά τον έλεγχο οι ουσιαστικές ανακρίβειες και συγκεκριμένα ο εντοπισμός τους στις οικονομικές καταστάσεις παρά το γεγονός ότι ο προγραμματισμένος έλεγχος έχει διενεργηθεί με τον σωστό τρόπο και με βάση τα ΔΕΠ. Ο εν λόγω κίνδυνος ο οποίος συνδέεται και με τη μη-συμμόρφωση στους νόμους και τους κανονισμούς αυξάνεται λόγω ορισμένων παραγόντων. Αυτοί είναι οι εξής:

Ø Οι νόμοι και οι κανονισμοί που υφίσταται και αφορούν την λειτουργία μιας οικονομικής μονάδας και οι οποίοι δεν έχουν αρνητική επίδραση πάνω στις οικονομικές καταστάσεις και δεν μπορούν να συλληφθούν από τα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου.

Ø Οι περιορισμοί των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου καθώς επίσης και η χρήση των ελεγκτικών επαληθεύσεων ασκούν μεγάλη επιρροή στην αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών διαδικασιών.

Ø Επιπλέον τα στοιχεία που συγκεντρώνει ο ελεγκτής μετά τον έλεγχο είναι δύσκολο να αμφισβητηθούν και χαρακτηρίζονται ως πειστικά.

Ø Ο όρος μη συμμόρφωση θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως συμπεριφορά μελετημένη για την απόκρυψη της. Σε αυτή συμπεριλαμβάνεται η συνεργεία, η πλαστογράφηση και η εσκεμμένη αστοχία στην καταγραφή συναλλαγών.

Με βάση το ΔΕΠ 200 "Σκοπός και Γενικές Αρχές που Διέπουν τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων" ο ελεγκτής είναι υπεύθυνος ώστε: *«να προγραμματίσει και να εκτελέσει τον έλεγχο με στάση*

επαγγελματικού σκεπτικισμού, αναγνωρίζοντας ότι ο έλεγχος μπορεί να αποκαλύψει καταστάσεις ή συμβάντα που θα οδηγήσουν σε έρευνα κατά πόσο η οικονομική μονάδα συμμορφώνεται με τους νόμους και τους κανονισμούς».

Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαιτήσεις συγκεκριμένων καταστατικών ο ελεγκτής θα πρέπει εάν του ζητηθεί να δώσει αναφορά σχετικά με τη συμμόρφωση της οικονομικής μονάδας στους νόμους και τους κανονισμούς με βάση τον έλεγχο που έχει διεξάγει στις οικονομικές καταστάσεις. Σε αυτή την περίπτωση ο ελεγκτής θα πρέπει να προγραμματίσει ελεγκτικές επαληθεύσεις συμμόρφωσης.

Όσον αφορά τον προγραμματισμό ελέγχου, είναι πολύ βασικό ο ελεγκτής να αποκτήσει μια γενική γνώση πάνω στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην οικονομική μονάδα και στον κλάδο και επίσης τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η συμμόρφωση σε αυτό.

Ο ελεγκτής, αποκτώντας την εν λόγω γενική γνώση, αντιλαμβάνεται ότι κάποιες νομοθεσίες και κανονισμοί είναι πιθανό να έχουν αρνητική επίδραση στον τρόπο που λειτουργεί μια οικονομική μονάδα. Για παράδειγμα, μπορεί να προκληθεί παύση των εργασιών σε μια οικονομική μονάδα λόγω μη συμμόρφωσης της σε κάποιους νόμους και κανονισμούς καθώς επίσης είναι πιθανό να διεξαχθεί έρευνα για να συνεχιστεί η δράση της.

Ο τρόπος με τον οποίο ο ελεγκτής θα αποκτήσει μια γενική γνώση για την οικονομική μονάδα όσον αφορά τους νόμους και τους κανονισμούς είναι:

Ø Χρησιμοποιώντας τις υπάρχουσες γνώσεις που αφορούν τον κλάδο και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της οικονομικής μονάδας.

Ø Προσπαθώντας να ενημερωθεί από τη διοίκηση για τις αρχές που διέπουν τις μεθόδους και τις διαδικασίες της οικονομικής μονάδας και αφορούν τη συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς.

Ø Προσπαθώντας να ενημερωθεί από τη διοίκηση για τους νόμους και τους κανονισμούς που είναι πιθανό να έχουν αρνητική επίδραση στις λειτουργίες της οικονομικής μονάδας.

Ø Συζητώντας με τη Διοίκηση τις αρχές ,τις μεθόδους ή τις διαδικασίες που έχει θεσπίσει για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και τη λογιστική διεκδικούμενων απαιτήσεων και εκτιμήσεων.

Ø Συζητώντας με ελεγκτές των θυγατρικών σε άλλες χώρες για το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο.

Οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ελεγκτής οι οποίες θα λειτουργήσουν σαν βοηθητικό μέσο για να διαπιστωθούν περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στους νόμους και τους κανονισμούς είναι:

Ø Καταρχήν θα πρέπει πρώτα να απευθυνθεί στη διοίκηση και να ενημερωθεί κατά πόσο η οικονομική μονάδα συμμορφώνεται με τους νόμους και τους κανονισμούς αυτούς.

Ø Στην συνέχεια θα πρέπει να προχωρήσει σε έρευνα της αλληλογραφίας της οικονομικής μονάδας σε συνεργασία με τις αρχές που η αρμοδιότητα τους αφορά τα ρυθμιστικά θέματα και την έκδοση αδειών.

Κατόπιν, ο ελεγκτής θα πρέπει να προβεί στην συγκέντρωση των κατάλληλων και απαραίτητων ελεγκτικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν τη συμμόρφωση στους νόμους και στους κανονισμούς αυτούς. Είναι πολύ βασικό ο ελεγκτής να αντιληφθεί αυτούς τους νόμους και τους κανονισμούς σε μεγάλο βαθμό ώστε κατά την διάρκεια του ελέγχου των διαβεβαιώσεων που συνδέονται με τον καθορισμό των ποσών που καταγράφονται και των γνωστοποιήσεων που υφίστανται να τους δίνει την απαραίτητη σημασία.

Επιπλέον η θέσπιση αυτών των νόμων και των κανονισμών καθώς επίσης και η γνωστοποίηση τους στην οικονομική μονάδα είναι απαραίτητη διότι με την έκδοση των οικονομικών καταστάσεων συνεχώς λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, οι εν λόγω νόμοι και κανονισμοί θα μπορούσαν να αφορούν τη μορφή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, τη λογιστική συναλλαγών σύμφωνα με τις κρατικές συμβάσεις ή τις αναγνωρισμένες δαπάνες για φορολόγηση εισοδήματος ή τις δαπάνες συνταξιοδότησης.

Επιπλέον, ο ελεγκτής εκτός από τα προαναφερθέντα δεν είναι αρμόδιος να επιβεβαιώνει και να εκτελεί άλλες διαδικασίες που σχετίζονται με τη συμμόρφωση της οικονομικής μονάδας με τους νόμους και τους κανονισμούς.

Αυτό που θα πρέπει συνεχώς να λαμβάνει υπόψη του ο ελεγκτής είναι ότι κατά τον έλεγχο και συγκεκριμένα εφαρμόζοντας τις διαδικασίες που αφορούν τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, υπάρχει πιθανότητα να παρουσιαστεί η περίπτωση μη συμμόρφωσης στους νόμους και στους κανονισμούς. Σε αυτές τις διαδικασίες συμπεριλαμβάνονται η ανάγνωση και η εξέταση των πρακτικών της Διοικήσεως της οικονομικής μονάδας,

οι νομικές γνωμοδοτήσεις που σχετίζονται με τις αμφισβητήσεις, απαιτήσεις και εκτιμήσεις, καθώς επίσης και η εκτέλεση ουσιαστικών επαληθεύσεων που αφορούν τις λεπτομέρειες των συναλλαγών.

Επιπλέον, είναι πολύ βασικό να επικυρώνεται γραπτά στον ελεγκτή ότι η διοίκηση έχει ανακοινώσει επίσημα στον ελεγκτή όλες τις πραγματικές ή πιθανές μη συμμορφώσεις με τους νόμους και τους κανονισμούς.

Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν τα απαραίτητα στοιχεία να αποδείξουν το αντίθετο, ο ελεγκτής βάση νόμου θα πρέπει να θεωρήσει ότι η οικονομική μονάδα υπόκειται στην συμμόρφωση με αυτούς τους νόμους και κανονισμούς.

Εικόνα 6: Σήμα ευρωπαϊκού εκλεκτικού συνεδρίου

3.4 ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΑΘΗ

Για τον προγραμματισμό σχεδίου ελέγχου είναι πολύ βασικό ο ελεγκτής να κατανοήσει σε έναν αρκετά μεγάλο βαθμό τις ελεγκτικές διαδικασίες. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη βάση στις γνώσεις που αφορούν την ύπαρξη ή την απουσία των ελεγκτικών διαδικασιών που έχουν προκύψει από την κατανόηση του περιβάλλοντος ελέγχου και του λογιστικού συστήματος ώστε να καθορίσει εάν χρειάζεται να προστεθεί περαιτέρω κατανόηση ελεγκτικών διαδικασιών. Από την στιγμή που θα είναι ήδη ενσωματωμένες οι ελεγκτικές διαδικασίες στο ελεγκτικό περιβάλλον κατά την κατανόηση του ελεγκτή σε αυτό και στο λογιστικό σύστημα υπάρχει πιθανότητα να προκύψουν και περαιτέρω γνώσεις γύρω από τις ελεγκτικές διαδικασίες.

Προκαταρκτική εκτίμηση του Κινδύνου Εσωτερικού Ελέγχου

Με τον όρο προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου εννοούμε την «*διαδικασία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου μιας οικονομικής μονάδας κατά την πρόληψη ή την εξακρίβωση και διόρθωση ουσιωδών ανακρίβειών*».

Από την στιγμή που θα υπάρξει μια επαρκή κατανόηση των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου, ο ελεγκτής θα πρέπει να προβεί σε προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου.

Οι περιπτώσεις που ο ελεγκτής θα προβεί στην εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου σε κάποιες ή σε όλες τις διαβεβαιώσεις είναι όταν:

∅ Δεν παρουσιάζει αποτελεσματικότητα το σύστημα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου της οικονομικής μονάδας ή

∅ Δεν είναι επαρκή η αξιολόγηση που αφορά την αποτελεσματικότητα των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου της οικονομικής μονάδας.

Οι περιπτώσεις όπου δεν χρειάζεται μια υψηλή προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου για μια διαβεβαίωση που αφορά τις οικονομικές καταστάσεις είναι όταν:

∅ Ο ελεγκτής έχει την δυνατότητα να διαπιστώσει εσωτερικούς ελέγχους που είναι πιθανό να προλαμβάνουν ή να διαπιστώνουν και να διορθώνουν κάποια ουσιαστική ανακρίβεια.

∅ Ο ελεγκτής είναι σε θέση να προβεί στο σχεδιασμό και στην εκτέλεση ελεγκτικών επαληθεύσεων ώστε να μπορέσει να στηρίξει την εκτίμηση.

Τεκμηρίωση Κατανόησης και εκτίμησης Κινδύνου Εσωτερικού Ελέγχου

Τα βασικά που θα πρέπει να τεκμηριώνει ο ελεγκτής στα ελεγκτικά Φύλλα εργασίας είναι:

- Η αντίληψη που απέκτησε πάνω στα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου και
- Η εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, πρέπει να τεκμηριώνεται και η βάση των συμπερασμάτων στην περίπτωση που ο κίνδυνος εσωτερικού ελέγχου έχει ήδη διαπιστωθεί σε μικρότερο επίπεδο από το υψηλό.

Όσον αφορά τις τεχνικές που αφορούν την τεκμηρίωση της πληροφόρησης που σχετίζονται με τα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου υπάρχουν διαφορετικές τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται ανάλογα με την κρίση του ελεγκτή. Οι πιο συνηθισμένες τεχνικές που χρησιμοποιούνται είτε αυτόνομα είτε σε συνδυασμό είναι:

- οι αφηγηματικές περιγραφές,
- τα ερωτηματολόγια,
- οι καταστάσεις ελέγχου και
- τα διαγράμματα ροής.

Τα στοιχεία τα οποία επηρεάζουν την μορφή και την έκταση της συγκεκριμένης τεκμηρίωσης είναι: το μέγεθος και η πολυπλοκότητα της

οικονομικής μονάδας και επίσης η ποιότητα των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου της οικονομικής μονάδας.

Ελεγκτικές Επαληθεύσεις

Η εκτέλεση των ελεγκτικών επαληθεύσεων με σκοπό να αποκτηθούν τα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία στηρίζεται:

§ Στην αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού των συστημάτων λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου. Αυτό σημαίνει ότι όσο πιο καλά σχεδιασμένα είναι τόσο καλύτερη θα είναι και η πρόληψη, η εξακρίβωση και η διόρθωση ανακρίβειών.

§ Στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των εσωτερικών ελέγχων.

Επίσης, κάποιες διαδικασίες που εκτελούνται ώστε να κατανοηθούν τα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου είναι πιθανό να είναι σχεδιασμένες για να προσφέρουν ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και της λειτουργίας των εσωτερικών ελέγχων και όχι συγκεκριμένα για τις ελεγκτικές επαληθεύσεις.

Τα στοιχεία τα οποία μπορεί να συμπεριλαμβάνονται στις ελεγκτικές επαληθεύσεις είναι:

§ Οι εξετάσεις εγγράφων οι οποίες παρέχουν στήριξη στις συναλλαγές και άλλα συμβάντα που εξασφαλίζουν τα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία τα οποία υποδεικνύουν την σωστή λειτουργία των εσωτερικών ελέγχων.

§ Οι διευκρινήσεις και η παρατήρηση εσωτερικών ελέγχων που δεν αφήνουν ελεγκτικά ίχνη.

§ Η επανάληψη εσωτερικών ελέγχων.

Ακόμα, ο ρόλος του ελεγκτή είναι να παρέχει τα κατάλληλα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία μέσα από τις ελεγκτικές επαληθεύσεις ώστε να υποστηριχθεί κάθε εκτίμηση κινδύνου εσωτερικού ελέγχου χαμηλότερου από το υψηλό. Αυτό σημαίνει ότι όσο πιο χαμηλή είναι η εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου, τόσο πιο μεγάλη θα πρέπει να είναι η υποστήριξη από τον ελεγκτή.

Από την στιγμή που θα αποκτηθούν τα ελεγκτικά αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν την λειτουργική αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελέγχων ο ελεγκτής θα πρέπει να είναι σε θέση να κρίνει τον τρόπο που εφαρμόστηκαν καθώς επίσης και το άτομο που προχώρησε την εφαρμογή τους.

Οι πιθανοί παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν αποκλίσεις από τους προκαθορισμένους ελέγχους είναι οι αλλαγές του προσωπικού σε

κατάλληλες θέσεις, οι εποχικές διακυμάνσεις του όγκου των συναλλαγών και τα ανθρώπινα λάθη. Από την στιγμή που θα γίνει η διαπίστωση των αποκλίσεων τότε ο ελεγκτής θα πρέπει να διερευνήσει ουσιαστικά αυτά τα θέματα και θα πρέπει να είναι σε θέση να φροντίσει ώστε οι επαληθεύσεις ελέγχου να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε μια τέτοια μεταβατική περίοδο.

Όσον αφορά τις επαληθεύσεις ελέγχου σε ένα περιβάλλον το οποίο υποστηρίζεται από συστήματα ηλεκτρονικής επεξεργασίας πληροφοριών θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν αλλάζουν παρά το γεγονός ότι μπορούν να υπάρξουν αλλαγές σε κάποιες ελεγκτικές διαδικασίες. Είναι πιθανό ο ελεγκτής να δείξει ιδιαίτερη προτίμηση στην χρήση ελεγκτικών τεχνικών χρησιμοποιώντας τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η συγκεκριμένη χρήση αυτών των τεχνικών λειτουργεί αποτελεσματικά όταν τα συστήματα λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου δεν έχουν την δυνατότητα να παρέχουν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία συμβάλλουν στην τεκμηρίωση για να εκτελεστούν οι εσωτερικοί έλεγχοι οι οποίοι λειτουργούν σύμφωνα με κάποιο πρόγραμμα λογιστικού συστήματος με την βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ο ελεγκτής με βάση τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων ελέγχου θα πρέπει να προβεί στην αξιολόγηση για τον σωστό σχεδιασμό και την λειτουργία των εσωτερικών ελέγχων με όπως μελετήθηκαν στην προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου εσωτερικού ελέγχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΘΥΝΩΝ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

4.1 Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει για τις δημόσιες συμβάσεις αφορά ένα σύστημα από κανόνες προκειμένου να διασφαλιστεί. Αυτό όμως όπως φαίνεται δεν είναι αρκετό καθώς υπάρχει μεγάλη αύξηση της διαφθοράς η οποία φθείρει τις διοικήσεις. Για να υπάρξει μείωση και εξάλειψη αυτού του φαινομένου βγαίνουν στη δημοσιότητα κατάλογοι οι οποίοι παραθέτουν σε τι επίπεδα κυμαίνεται η εν λόγω κατάσταση και γίνεται μεγάλη προσπάθεια σε κοινοτικό επίπεδο ελέγχου των κρατών μελών. Στην χώρα μας, μετά από συζητήσεις και διαλόγους, για να διασφαλιστεί η διαφάνεια και να παταχθεί το συγκεκριμένο φαινόμενο, αναλαμβάνει το Ελεγκτικό Συνέδριο την πρόληψη της διαφθοράς ελέγχοντας τη νομιμότητα στη διαδικασία ανάθεσης των δημόσιων συμβάσεων. Ταυτόχρονα με το Ελεγκτικό Συνέδριο και σύμφωνα με τη νομοθεσία λειτουργούν και άλλες μορφές εποπτείας και ελέγχου.

Την χρονολογία 1993 και ύστερα από ένα διάστημα σκανδάλων, θεσπίζεται ο έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 15 του νόμου 2145/98 το οποίο και πρότεινε ο αρμόδιος υπουργός από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Αρχίζοντας από αυτή τη ρύθμιση, ευαισθητοποιείται το ελληνικό δίκαιο και δημιουργείται η ανάγκη να εξαλειφθεί η διαφθορά. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ήταν από την αρχή παρών και ο ρόλος του αντιμετωπίζοντας αυτή την κατάσταση επιλέχθηκε από το νομοθέτη καθώς θεωρήθηκε ότι ήταν το μόνο κατάλληλο όργανο.

Στην ίδια νομοθεσία και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 16 αναφέρεται ότι όσον αφορά την χρηματοδότηση έργων κλπ από την ΕΕ το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει τη δυνατότητα ελέγχου αυτών ακολουθώντας τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 85 του νόμου 1892/1990, σύμφωνα με το οποίο μπορεί να προβεί και σε ανακρίσεις. Για επιπλέον αντιμετώπιση της διαφθοράς η χώρα μας έλαβε και άλλα μέτρα όπως το πόθεν έσχες των δημοσίων υπαλλήλων για να αποφευχθεί ο κίνδυνος χρηματισμού των δημοσίων οργάνων. Μέσα από αυτά συμπεραίνεται ότι μέσα στη δεκαετία 1990 ο όρος διαφάνεια είχε καταλυτικό ρόλο ως προς το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, αμφισβητώντας ταυτόχρονα και τη δημόσια διοίκηση αλλά και το ίδιο το κράτος.

Ταυτόχρονα, την ίδια δεκαετία, παρουσιάζονται και οι πρώτες διατάξεις οι οποίες αναφέρονταν στην επίδραση που έχουν τα ΜΜΕ και ο τύπος στο σύστημα της ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων και για πρώτη φορά αποτελεί σε μεγάλο βαθμό αντικείμενο συζήτησης ο όρος διαπλοκή ο οποίος αποτελούσε και μέρος της κατάστασης που επικρατούσε ως προς την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων καθώς η συγκεκριμένη περίοδος χαρακτηριζόταν από σημαντικούς κοινοτικούς πόρους.

Κατόπιν μια διάταξη στο άρθρο 8 του νόμου 2741/99 ανέφερε την αύξηση της προϋπολογιζόμενης δαπάνης των υπό έλεγχο συμβάσεων συγκρίνοντας τη με την παραπάνω ρύθμιση. Αυτός ο έλεγχος ήταν πλέον υποχρεωτικός και η προθεσμία διενέργειας του εν λόγω ελέγχου είχε επεκταθεί. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι με αυτή τη διάταξη επιβεβαιώθηκε πλέον ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ο οποίος σχετίζεται με τους ισχύοντες θεσμούς διασφαλίζοντας τη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις. Επιπλέον, με βάση αυτή τη διάταξη, στην διαδικασία του προληπτικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου

περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις οι οποίες είναι μεγαλύτερης αξίας ενώ οι μικρότερης δεν υπόκεινται στον προληπτικό έλεγχο. Ο σκοπός αυτής της ρύθμισης όπως φαίνεται, έχει σχέση με το υπερβολικό βάρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Στη διάταξη του άρθρου 14 του νόμου 2702/1999 αναφέρεται ο ρόλος του αρμόδιου υπουργού ο οποίος θα πρέπει να προτείνει σε ποια σύμβαση θα διενεργηθεί έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα με αυτή τη ρύθμιση επεκτάθηκαν οι συμβάσεις οι οποίες θα υποβάλλονταν σε έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Το ελληνικό κράτος παρόλο που κινητοποιήθηκε σε αρκετά μεγάλο βαθμό ως προς αυτές τις ρυθμίσεις, στην ουσία η διαφθορά συνέχισε να αποτελεί αντικείμενο συζήτησης καθώς οι καταγγελίες συνέχισαν να αυξάνονται. Ουδέποτε υπήρξε αμφισβήτηση του ρόλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ακόμα και την περίοδο των Ολυμπιακών Έργων όπου το ελληνικό κράτος σχεδίασε τη δράση του εξαιρετικά με βάση το γεγονός ότι υπήρχαν προθεσμίες που συνεπάγεται με περιορισμό της χρονικής διάρκειας.

Με βάση τους ισχύοντες θεσμούς και δέκα χρόνια μετά την πρώτη διάταξη, ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετιζόμενο με το καθεστώς του ελέγχου νομιμότητας δηλώνεται ρητά με τον Οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου ο οποίος σύμφωνα με το άρθρο 19 του πδ 774/1980 αποτελεί τη βάση για τις θεσμικές ρυθμίσεις οι οποίες στοχεύουν στο να εξασφαλισθεί η εξάλειψη του φαινομένου της διαφθοράς. Θεσπίζοντας επιπλέον διατάξεις με το νόμο 3060/02 συμπληρώθηκαν οι νομοθετικές ρυθμίσεις αφού όμως προηγουμένως καθιερώθηκε και συνταγματικά ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου που σχετίζεται με την διενέργεια ελέγχου των δημοσίων συμβάσεων.

4.1.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΈΚΤΑΣΗ

Το άτομο που ελέγχει, δηλαδή ο ελεγκτής θα πρέπει να προχωράει τον σχεδιασμό και στην διενέργεια ελέγχου σκεπτόμενος καθαρά επαγγελματικά, δίνοντας σημασία στο γεγονός ότι υπάρχει πιθανότητα ορισμένες περιπτώσεις να παρουσιάζουν οικονομικές ανακρίβειες.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι υποχρεωμένο να υιοθετήσει ένα σύστημα το οποίο θα ελέγχει την ποιότητα και θα του επιβεβαιώνει ότι και το ίδιο αλλά και οι ελεγκτές λειτουργούν επαγγελματικά τηρώντας τους κανονισμούς και τα νομοθετικά πλαίσια που ισχύουν. Επιπλέον, οι εκθέσεις που θα δημοσιεύει θα πρέπει να είναι επαρκείς και κατάλληλες για την κάθε περίπτωση.

Προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα στα εφαρμοσμένα πρότυπα και τις διαδικασίες, το Ελεγκτικό Συνέδριο καθιερώνει ορισμένες πολιτικές και πρακτικές. Το τμήμα αυτής της οργανωμένης ομάδας που έχει πάρει την εντολή να διενεργήσει έλεγχο, είναι υποχρεωμένο να πραγματοποιεί τις ισχύουσες διαδικασίες ελέγχου της ποιότητας.

Η εποπτεία ελέγχου του έργου των ελεγκτών θα πρέπει να πραγματοποιείται σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του ελέγχου και οι επιβεβαιωμένες εργασίες θα πρέπει να ελέγχονται από τα ανώτερα στελέχη του τμήματος.

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων δίνει τη δυνατότητα στον ελεγκτή να διατυπώνει την άποψη του για την συγκρότηση των οικονομικών καταστάσεων με βάση το χρηματοοικονομικό πλαίσιο που ισχύει. Σχετικά με τον έλεγχο των δημόσιων οικονομικών, ο έλεγχος της

κανονικότητας είναι μια πολύ σημαντική και καθοριστικής σημασίας διάσταση.

Κύριο μέλημα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να επιβεβαιώνει με κάθε τρόπο και χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα αν ο προϋπολογισμός και οι οικονομικές καταστάσεις της ΕΕ χαρακτηρίζονται από επάρκεια και εγκυρότητα.

Με βάση αυτό, θα δίνεται η δυνατότητα στο Κοινοβούλιο και τους υπόλοιπους που αναλύουν την έκθεση ελέγχου να βεβαιώνονται για τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις ως προς το μέγεθος και την εξέλιξη τους.

Για να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος το Ελεγκτικό Συνέδριο θα πρέπει να ελέγχει τους ενοποιημένους λογαριασμούς και τις οικονομικές καταστάσεις της ΕΕ με σκοπό να τεκμηριωθεί ότι σε όλες τις πράξεις έχουν υλοποιηθεί σωστά η ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης, η εκκαθάριση των δαπανών, η έκδοση εντάλματος πληρωμής, καθώς επίσης και η καταβολή και καταχώριση. Από τη στιγμή που δεν υπάρχει κάποιο πταίσμα στη διαδικασία ελέγχου, τότε χορηγείται απαλλαγή.

4.2 ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ο νόμος 3669/2008 «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΦΕΚ Α' 116) αναφέρεται στην ανάθεση της εκτέλεσης των δημοσίων έργων. Ο συγκεκριμένος νόμος ψηφίστηκε ακολουθώντας τη διαδικασία της παραγράφου 6 και 7 του Συντάγματος του άρθρου 76 πράγμα που σημαίνει ότι έχουν καταργηθεί όλες οι διατάξεις που έχουν κωδικοποιηθεί σε αυτόν και έχουν καταχωρηθεί σε αυτό το παράρτημα.

4. 3. ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Με βάση τη διάταξη που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 30 του νόμου 3669/2008, πριν από τη σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης έργου δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, προϋπολογισμού δαπάνης για ποσά πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ χωρίς τον υπολογισμό του Φ.Π.Α θα πρέπει να πραγματοποιείται ο έλεγχος της νομιμότητας από το κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην περίπτωση που δεν υλοποιηθεί κάτι τέτοιο ακυρώνεται η σύμβαση. Για τη διενέργεια ελέγχου κατατίθεται ένας φάκελος από την προϊσταμένη αρχή με όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την συμμετοχή της επιχείρησης στο διαγωνισμό. Στην περίπτωση που η διενέργεια ελέγχου έχει αρνητική κατάληξη τότε δεν πραγματοποιείται η σύναψη της σύμβασης.

Σε περιπτώσεις όπου οι χρηματοδοτούμενες συμβάσεις εκτέλεσης έργων έχουν προϋπολογισμό δαπάνης πάνω από πέντε εκατομμύρια ευρώ χωρίς να υπολογιστεί το Φ.Π.Α είναι υποχρεωτικό να διενεργηθεί έλεγχος πριν πραγματοποιηθεί η σύναψη τους από τα κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο συγκεκριμένος έλεγχος θα πρέπει να διενεργείται μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα που θα κατατεθεί ο φάκελος στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Εάν υπάρξει έλλειψη στοιχείων κατά τη διάρκεια που διενεργείται ο έλεγχος τότε πριν από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας ζητούνται από τον αρμόδιο φορέα.

Μόλις κατατεθούν και τα περαιτέρω στοιχεία και μετά από 15 ημέρες από τη στιγμή που έχει γίνει η κατάθεση του φακέλου τότε τελειώνει και ο έλεγχος. Από τη στιγμή που περάσουν οι μέρες προθεσμίας και χωρίς να υπάρχει απόρριψη του σχεδίου σύμβασης από το Ελεγκτικό Συνέδριο με αιτιολογία τότε εγκρίνεται και συνάπτεται η σύμβαση.

Επιπλέον, η διάταξη του άρθρου 278 του νόμου 3852/2010 αναφέρει ότι πριν από τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών, έργων, προγραμματικών συμβάσεων κλπ των οποίων η προϋπολογιζόμενη δαπάνη χωρίς να υπολογιστεί το ΦΠΑ, είναι από 100.000 μέχρι 500.000 ευρώ, θα πρέπει να πραγματοποιείται ο έλεγχος της νομιμότητας από τον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σύμφωνα επίσης με την παραπάνω διάταξη, στην περίπτωση που η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι πάνω από 500.000 ευρώ χωρίς να υπολογιστεί το ΦΠΑ, τότε ο έλεγχος πραγματοποιείται από το κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι με την ΦΓ8/16805/1999 (ΦΕΚ Β', 1970) ορίζονται τα Έ', ΣΤ' και Ζ' Κλιμάκια και οι αρμοδιότητες τους με την Κανονιστική Απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Πιο συγκεκριμένα, το Έ' Κλιμάκιο έχει την αρμοδιότητα να διενεργεί τον έλεγχο της νομιμότητας των συμβάσεων για την εκτέλεση έργων, το ΣΤ' Κλιμάκιο έχει την αρμοδιότητα να διενεργεί τον έλεγχο της νομιμότητας των συμβάσεων για τις προμήθειες αγαθών και το Ζ' Κλιμάκιο αντίστοιχα έχει την αρμοδιότητα να πραγματοποιεί τον έλεγχο της νομιμότητας των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, από το Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τις επιχειρήσεις ή οργανισμούς από τη στιγμή που η προϋπολογιζόμενη δαπάνη αυτών είναι πάνω από 1.000.000 ευρώ εφόσον η χρηματοδότηση γίνεται από εθνικούς πόρους ή πάνω από 5.000.000 ευρώ από τη στιγμή που τα έργα είναι συγχρηματοδοτούμενα. Όσον αφορά τη σύναψη των συμβάσεων των δήμων και των περιφερειών και τα νομικά του πρόσωπα, τις προγραμματικές συμβάσεις κλπ το ποσό για να διενεργηθεί ο έλεγχος είναι πάνω από 100.000 ευρώ.

4.3.1 ΟΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΟΛΟΓΟΙ

Η αρμοδιότητα του Κλιμάκιου ή του Επίτροπου είναι να διενεργούν τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου χρηματοδοτούμενου από εθνικούς πόρους δημοσίου έργου εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι πάνω από τα χρηματικά όρια και συγχρηματοδοτούμενου έργου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι πάνω από 5.000.000 ευρώ χωρίς να υπολογιστεί το ΦΠΑ.

Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει το σύνολο των πράξεων που συντελούν στη διαδικασία επιλογής του αναδόχου με κατάληξη την προς υπογραφή σύμβαση. Εκτός από αυτό όμως, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στα θέματα εκείνα που αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης από τη Διοίκηση ή αντικείμενο διαφωνίας ανάμεσα στα μέλη των επιτροπών διαγωνισμού. Αρνητική άποψη διατυπώνεται από το Κλιμάκιο ή τον Επίτροπο όταν διαπιστωθούν νομικές πλημμέλειες των διοικητικών πράξεων της διαδικασίας και του σχεδίου σύμβασης. Οι ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες αποτελούν τη νοθεία του ελεύθερου ανταγωνισμού ή τη διάβρωση της διαφάνειας της όλης διαδικασίας ή τη μη εξασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, θα πρέπει να επισημανθεί ότι το Κλιμάκιο ή ο Επίτροπος δεν βρίσκει λύση στις οποιεσδήποτε διαφορές υποβαθμίζοντας και αντικαθιστώντας τα υπόλοιπα αντίστοιχα Δικαστήρια. Ο έλεγχος διενεργείται με βασικό σκοπό να προστατευτεί το δημόσιο συμφέρον. Σύμφωνα με τις προαναφερθέντες διατάξεις, επισημαίνεται έντονα η ταχεία διεκπεραίωση του ελέγχου της νομιμότητας, ενώ όσον αφορά τις προθεσμίες, δεν χαρακτηρίζονται ως αποκλειστικές αλλά ως ενδεικτικές

πράγμα που σημαίνει ότι η οποιαδήποτε παράβαση τους δεν ακυρώνει το έργο του Κλιμακίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.1 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΕ

Ο έλεγχος της νομιμότητας των εσόδων και των εξόδων της ΕΕ καθώς επίσης και ο έλεγχος της νομιμότητας των οργάνων της αποτελούν αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Η διενέργεια του συγκεκριμένου ελέγχου από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει σαν στόχο καταρχήν να βελτιωθούν τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη δημοσιονομική διαχείριση και δεύτερον να αποδοθεί ο λογαριασμός στον Ευρωπαίο πολίτη χρησιμοποιώντας το δημόσιο χρήμα.

Η διενέργεια του ελέγχου από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο γίνεται:

- Σύμφωνα με ορισμένα δικαιολογητικά έγγραφα των δημοσιονομικών πράξεων.

- Στο χώρο του κάθε οργανισμού που πραγματοποιεί τη διαχείριση είτε εσόδων είτε εξόδων για την ΕΕ.

- Στα κράτη μέλη στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι εγκαταστάσεις του φυσικού ή νομικού προσώπου όπου για λογαριασμό του πραγματοποιούνται πληρωμές από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό.

Κατά την διάρκεια της διενέργειας του ελέγχου, πραγματοποιείται η συνεργασία του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τις εθνικές υπηρεσίες και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Ούτως ή άλλως, το

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει τη δυνατότητα προκειμένου να ολοκληρώσει με επιτυχία το έργο του μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία θέλει από τις εθνικές υπηρεσίες και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Σχετικά με τη διαχείριση των εσόδων και των εξόδων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ερχόμενο σε συμφωνία με την εν λόγω Τράπεζα και την Επιτροπή, έχει τη δυνατότητα να εισέρχεται σε όλες τις πληροφορίες της Τράπεζας.

Αποτελεί υποχρέωση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου η αναφορά της οποιασδήποτε παρατυπίας, παρανομίας στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα που είναι αρμόδια. Γι αυτό το λόγο το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο πραγματοποιεί συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία (OLAF) που είναι αρμόδια για την αντιμετώπιση και εξάλειψη της απάτης.

Στη συνέχεια, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δεν λειτουργεί σαν το δικαστήριο και ούτε έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις στις παρατυπίες που βρίσκει. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα μια ετήσια έκθεση στο τέλος κάθε οικονομικού έτους. Η συγκεκριμένη έκθεση αναφέρεται στη διαχείριση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού από τα αρμόδια ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι η απαλλαγή της Επιτροπής σχετικά με τον προϋπολογισμό.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο παρουσιάζει ένα εγχειρίδιο στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δηλώνοντας την ακρίβεια των λογαριασμών και την σωστή χρήση του ευρωπαϊκού

προϋπολογισμού. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρει και παρατηρήσεις για ειδικά ζητήματα οι οποίες θα έχουν την μορφή ειδικών εκθέσεων.

Η θέσπιση των κανόνων που συνθέτουν το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο παρουσιάζονται στα άρθρα 285 και 286 της συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ.

Το βασικότερο όργανο του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου το οποίο λαμβάνει αποφάσεις είναι το **Σώμα**. Το Σώμα περιστοιχίζεται από ένα μέλος από κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και ο διορισμός τους προκύπτει από την ειδική πλειοψηφία του Συμβουλίου και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη. Για να διοριστούν τα μέλη του από τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν κάποια ειδικά προσόντα, ή θα πρέπει να υπηρετούν σε κάποιον οργανισμό στις χώρες τους που ασκεί εξωτερικό έλεγχο. Η θητεία τους διαρκεί έξι χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί και επίσης έχουν πλήρη ανεξαρτησία.

Ανάμεσα στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πραγματοποιείται μια μυστική ψηφοφορία τα αποτελέσματα της οποίας εκλέγουν τον **Πρόεδρο** του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Γίνεται Πρόεδρος ο υποψήφιος που στον πρώτο γύρο της ψηφοφορίας θα πάρει τα δυο τρίτα των ψήφων των μελών του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στην περίπτωση που δεν υπάρξει αυτή η πλειοψηφία, τότε τον δεύτερο γύρο πρέπει οπωσδήποτε να πάρει την πλειοψηφία των ψήφων. Η θητεία του διαρκεί τρία χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί. Τα καθήκοντα του Προέδρου είναι τα εξής:

- ∅ Θα πρέπει να καταρτίζει το σχέδιο της ημερήσιας διάταξης.

∅ Θα πρέπει να συγκαλεί τις συνεδριάσεις του Σώματος και να προεδρεύει σε αυτές.

∅ Είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίζει την ομαλή διεξαγωγή των συζητήσεων.

∅ Θα πρέπει να φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

∅ Είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών.

∅ Θα πρέπει να ορίζει τον υπάλληλο ο οποίος θα έχει την αρμοδιότητα να εκπροσωπεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλες τις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων.

∅ Θα πρέπει να εκπροσωπεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο στις εξωτερικές σχέσεις του.

Ο διορισμός του **Γενικού Γραμματέα** του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται μετά από μυστική ψηφοφορία. Ο ρόλος του είναι να εξασφαλίζει την γραμματειακή υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επίσης, πραγματοποιείται και η συγκρότηση των **τμημάτων** και των **επιτροπών**. Τα τμήματα συγκροτούνται για να προετοιμαστούν οι γνωμοδοτήσεις και οι εκθέσεις που έχουν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Η συγκρότηση των επιτροπών πραγματοποιείται για να ασχοληθούν με ζητήματα τα οποία δεν δύναται να καλύψουν τα τμήματα.

Οι ετήσιες εκθέσεις, οι ειδικές ή οι γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο κατόπιν συνεδρίασεως και ύστερα από την πλειοψηφία των μελών του. Οι συνεδριάσεις δεν έχουν δημόσιο χαρακτήρα εκτός αν υπάρξει τέτοια απόφαση από το Ευρωπαϊκό

Ελεγκτικό Συνέδριο αποφασίζει διαφορετικά. Επιπλέον, έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις και να τις εγκρίνει με γραπτή διαδικασία.

5.2 ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διενεργήθηκε έλεγχος από το ΕΕΣ σε 24 επενδυτικά έργα οδοποιίας στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Πολωνία και την Ισπανία, τα οποία ήταν χρηματοδοτούμενα από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής. Αυτό συνέβη διότι τα εν λόγω κράτη μέλη έλαβαν 62% της συνολικής συγχρηματοδότησης που διατέθηκαν για έργα οδοποιίας από το 2000 έως το 2013. Τα έργα τα οποία αξιολογήθηκαν κατά την διάρκεια του ελέγχου ήταν 10 έργα αυτοκινητόδρομων, 10 έργα οδών ταχείας κυκλοφορίας και τέσσερα έργα κύριων οδικών αρτηριών δύο λωρίδων κυκλοφορίας. Το σύνολο της αξίας αυτών των έργων ξεπερνούσε τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Πιο συγκεκριμένα στη χώρα μας πραγματοποιήθηκε έλεγχος στα εξής έργα: τα τρία έργα των αυτοκινητόδρομων Άγιος Κωνσταντίνος-Καμένα Βούρλα, τα δύο τμήματα της Εγνατίας Οδού Ασπροβάλτα-Νυμφόπετρα και Κουλουρά-Κλειδί καθώς επίσης και τα τρία έργα των οδών ταχείας κυκλοφορίας Λεωφόρος Κύμης, Κερατέα-Λαύριο και Θεσσαλονίκη-Δοϊράνη.

Το σύνολο της αξίας αυτών των έργων είναι Αυτά 747,8 εκατομμύρια ευρώ. Παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον η διαπίστωση που έκανε το ΕΕΕ καθώς υπήρχαν διαφορές σε σύγκριση με τα άλλα κράτη μέλη ως προς το κόστος των έργων οδοποιίας. Αυτό όμως δεν συμβαίνει λόγω κόστους

εργασίας.

Παραδείγματος χάριν, το κόστος των έργων που ελέχθησαν στην Γερμανία ήταν το χαμηλότερο με 287.043 ευρώ ανά 1.000 τμ. Στην συνέχεια είναι η Ελλάδα με μέσο συνολικό κόστος κατασκευής 357.051 ευρώ, κατόπιν ακολουθεί η Πολωνία με συνολικό κόστος 445.129 ευρώ και τελευταία είναι η Ισπανία με μέσο συνολικό κόστος 496.208 ευρώ. Επιπλέον, διαπιστώνεται στην έκθεση του ΕΕΣ ότι οι πολύ αισιόδοξες προβλέψεις κυκλοφορίας των συγχρηματοδοτούμενων οδών, θα έχουν σαν αποτέλεσμα τα έργα να είναι πιο δαπανηρά.

Εξαίρεση σε αυτό, αποτελούν 4 από τα 19 έργα τα οποία είχαν στη διάθεση τους αρκετά διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία, όπου ο πραγματικός όγκος της οδικής κυκλοφορίας συμφωνούσε με τις προβλέψεις.

Επιπλέον, επισημαίνεται από το ΕΕΣ ότι ενώ υπήρχε εξοικονόμηση του χρόνου μετακίνησης και βελτιώθηκε η οδική ασφάλεια από αυτά τα έργα οδοποιίας που ελέγχθηκαν, δεν δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην οικονομική απόδοση τους. Παραδείγματος χάριν, στα περισσότερα από τα εν λόγω έργα δεν επιλέχθηκε ο κατάλληλος τύπος οδού για την αντίστοιχη κυκλοφορία. Άλλη μια διαπίστωση που προέκυψε αφορούσε τις κυκλοφοριακές ανάγκες σε ορισμένα τμήματα οδών στα οποία ενώ μπορούσαν να κατασκευαστούν με οδούς ταχείας κυκλοφορίας, στο τέλος επιλέχθηκε η κατασκευή αυτοκινητόδρομων που αποτελεί την πιο δαπανηρή κατασκευή.

Επίσης, διαπιστώνεται ότι το κόστος υλοποίησης των έργων αυξήθηκε πάρα πολύ σε σχέση με την αρχική μελέτη κατά 23% και οι προθεσμίες δεν τηρήθηκαν κατά 41% σε σχέση με αυτές που είχαν αρχικά συμφωνηθεί. Η χώρα με τη μεγαλύτερη καθυστέρηση ήταν η Ελλάδα,

κατόπιν ακολουθεί η Ισπανία, στη συνέχεια η Γερμανία με επτά μήνες και τέλος η Πολωνία.

«Το μεγαλύτερο δεν είναι πάντα και καλύτερο» δήλωσε ο Χάραλντ Βέγκερμπάουερ, μέλος του Συνεδρίου, παρουσιάζοντας την έκθεση. «Οι αυτοκινητόδρομοι πρέπει να χρηματοδοτούνται με κονδύλια της ΕΕ, μόνον στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει σαφής κυκλοφοριακή ανάγκη. Εάν οι υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό και οι μηχανικοί έχουν τις σωστές πληροφορίες θα μπορούν να περιορίζουν το κόστος κατασκευής των έργων οδοποιίας» πρόσθεσε.

Με βάση τα προαναφερθέντα, διατυπώνονται από το ΕΕΕ τρεις συστάσεις οι οποίες απευθύνονται στους υπεύθυνους που σχεδιάζουν τα έργα οδοποιίας:

- Η πρώτη σύσταση αφορά τη χρηματοδότηση των έργων η οποία θα πρέπει να γίνεται με ορισμένες προϋποθέσεις όπως είναι οι σαφείς στόχοι, οι οποίοι θα αναφέρονται στο χρόνο μετακίνησης, στα οφέλη για την οδική ασφάλεια, στις βελτιώσεις στη μεταφορική ικανότητα και στον αντίκτυπο στην οικονομία.
- Η δεύτερη σύσταση αφορά την καταβολή των ενισχύσεων η οποία θα πρέπει να ταυτίζεται με τη χρήση των οικονομικά αποδοτικών κατασκευαστικών τεχνικών.
- Η τρίτη σύσταση αφορά τα κράτη μέλη τα οποία είναι υποχρεωμένα να εξασφαλίζουν διεθνή ανταγωνισμό για τα κατασκευαστικά έργα, δίνοντας την απαραίτητη σημασία συστήματα των δημόσιων συμβάσεων και στην εξασφάλιση των οικονομικών προσφορών.

Τελειώνοντας, κρίνεται απαραίτητο από το ΕΕΣ να δημιουργηθεί μία βάση δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται τα

στοιχεία κόστους ανά μονάδα και η οποία θα χρησιμοποιείται από τους μηχανικούς που καταρτίζουν εκτιμήσεις για νέα έργα και θα παρέχει βοήθεια στους δικαιούχους να διασφαλίζουν τις χαμηλότερες τιμές στους δημόσιους διαγωνισμούς.

5.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Στη σύγχρονη κοινωνία ο πρώτος και κυριότερος στόχος ενός κράτους είναι η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Με βάση το άρθρο 25 παρ.1 του Συντάγματος τα κρατικά όργανα είναι υποχρεωμένα να διασφαλίζουν χωρίς εμπόδια και αποτελεσματικά την άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Οι σκοποί των δραστηριοτήτων του κράτους οι οποίοι για να επιτευχθούν θα πρέπει να διατεθεί δημόσιο χρήμα είναι: Η ανάπτυξη και η προαγωγή της τέχνης, της επιστήμης, της έρευνας και της διδασκαλίας σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 9 του Συντάγματος. Η προστασία της οικογένειας, της μητρότητας, της παιδικής ηλικίας, του γήρατος, των πολυτέκνων, των αναπήρων και απόρων κλπ σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 έως 3 του Συντάγματος. Η φροντίδα για την απόκτηση κατοικίας όσων την στερούνται ή στεγάζονται ανεπαρκώς σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 4 του Συντάγματος και η μέριμνα για την δημιουργία συνθηκών απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 του Συντάγματος.

Οι αποφάσεις του ΕΕΕ που σχετίζονται με την ερμηνεία των συνταγματικών διατάξεων για τα θεμελιώδη δικαιώματα είναι άφθονες.

Επιπλέον, αφθονία παρουσιάζει και το σύνολο των δικαστικών αποφάσεων για περιπτώσεις όπου το Δικαστήριο θεώρησε αντισυνταγματική τη διάταξη νόμου η οποία παραβίαζε την αρχή της

ισότητας. Όπως γίνεται αντιληπτό, η ισότητα παράλληλα με τις λοιπές συνταγματικές εξειδικεύσεις της αντιμετωπίζονται από την νομολογία, σαν αντικειμενικές αρχές οργάνωσης της έννομης τάξης και όχι σαν ένα υποκειμενικό δίκαιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του Συντάγματος: «*Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου*». Ο όρος ισότητα έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και δηλώνει ότι ο νομοθέτης είναι υποχρεωμένος να ρυθμίζει τις σχέσεις των πολιτών με ομοιόμορφο τρόπο και να μη θεσπίζει αυθαίρετα ανισότητες οι οποίες δεν είναι δικαιολογημένες και είναι αντίθετες στο κοινό αίσθημα.

Με βάση όμως την ίδια συνταγματική αρχή, την ισότητα, ο νομοθέτης μπορεί να θεσπίζει διακρίσεις οι οποίες είναι απόλυτα δικαιολογημένες από ειδικές περιστάσεις και από λόγους που συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση του κοινού συμφέροντος. Σε αυτές τις περιπτώσεις η αρχή της ισότητας δεν παραβιάζεται και έχει τη δυνατότητα ο νομοθέτης να ξεχωρίζει μια κατηγορία ατόμων με κάποια κοινά χαρακτηριστικά και για λόγους που εξαιρούνται από τον κανόνα και να την υποβάλλει σε ειδική ρύθμιση.

Με βάση τη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 2 του Συντάγματος, από τη μια πλευρά απαγορεύεται να δημιουργούνται άνισες καταστάσεις και να διαφοροποιείται το περιεχόμενο των επί μέρους δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών και από την άλλη μεριά δεν επιβάλλεται η παροχή ίσων δυνατοτήτων και στα δύο φύλα. Με βάση το άρθρο 21 παράγραφος 1 του συντάγματος οι αποκλίσεις από την αρχή της ισότητας των δύο φύλων αφορά κυρίως την προστασία της γυναίκας και συγκεκριμένα ζητήματα όπως είναι η μητρότητα, ο γάμος και η οικογένεια. Στο άρθρο 22 παρ.1β' του Συντάγματος αναφέρεται ο ειδικός

κανόνας της ισότητας των φύλων στο δικαίωμα για ίση αμοιβή από εργασία ίσης αξίας.

Σύμφωνα με την συνταγματική αρχή της ισότητας που αφορά την παροχή εργασίας και την υποχρέωση ισότιμης μεταχείρισης στην αμοιβή εργασίας, το ΕΕΕ διατυπώνει στην υπ' αριθμ. 101/1980 απόφαση του Ι Τμήματος ότι: *«Επειδή, κατά το άρθρον 22 παρ.1 εδ. β' του ισχύοντος Συντάγματος πάντες οι εργαζόμενοι, ανεξαρτήτως φύλου ή άλλης διακρίσεως, δικαιούνται ίσης αμοιβής δι' ίσης αξίας παρεχομένην εργασίαν. Η καθιερούμενη υπό της διατάξεως αυτής αρχή της ισότητας εις την αμοιβή της εργασίας, αποτελούσα μερικωτέραν αρχήν της γενικής τοιαύτης περί ισότητας του άρθρου 4 παρ.1 και 2 του ιδίου Συντάγματος, επιβάλλει ίσην ή ομοιόμορφον μεταχείρισιν, ως προς την αμοιβήν, πάντων των υπό τας αυτάς ή όμοιας συνθηκάς εργαζομένων και δεν αποκλείει την διάφορον νομοθετικήν ρύθμισιν των αμοιβών των τελουσών υπό διαφόρους ή ειδικάς συνθηκάς ανομοίων περιπτώσεων ή κατηγοριών εργαζομένων»*

Με βάση την υπ' αριθμ. 985/1995 απόφαση του ΙV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου διατυπώνει επίσης ότι: *«δια της συνταγματικής κατοχυρώσεως της αρχής της ισότητας απαγορεύεται στον κοινό Νομοθέτη όπως προβαίνει, όταν νομοθετεί, σε θέσπιση αυθαιρέτων, τυχαίων ή συμπτωματικών διακρίσεων μεταξύ των Ελλήνων. Ομοίως απαγορεύεται η υπό του κοινού Νομοθέτου αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων, ή η ενιαία μεταχείριση προσώπων που ευρίσκονται υπό διαφορετικές συνθήκες, πραγματικές ή νομικές, με βάση όλως τυπικά ή συμπτωματικά στοιχεία. Ο χαρακτήρας ενός κριτηρίου διακρίσεως ως αυθαίρετου, τυχαίου ή συμπτωματικού δεν αποτελεί ίδιον αυτού γνώρισμα, απορρέον εκ της φύσεως αυτού, αλλά προσκτάται εκάστοτε, αναλόγως με το εάν δια της διακρίσεως που πραγματοποιείται επί τη βάσει αυτού, εξυπηρετείται ο θεμιτός σκοπός της ρυθμίσεως εντός της οποίας*

εντάσσεται. Τα κριτήρια διακρίσεως χαρακτηρίζονται ως αυθαίρετα, τυχαία ή συμπτωματικά όταν δεν ευρίσκονται σε συνάρτηση προς την λογική και την ηθική της ρυθμίσεως. Εξ άλλου, η ισότης δεν αποτελεί μόνον, ως προς την νομική αυτής φύση, ατομικό δικαίωμα, αλλά και θεμελιώδη αντικειμενικό κανόνα οργανώσεως της εννόμου τάξεως. Ο μη σεβασμός της υπό του κοινού Νομοθέτου δύναται συνεπώς να ελέγχεται και αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστού. Τέλος ναι μεν είναι ανεκτές αποκλίσεις εκ της αρχής της ισότητος δια λόγους θεραπείας δημοσίου συμφέροντος, πλην, οι λόγοι αυτοί πρέπει να είναι ιδιαιτέρως σοβαροί, ανταποκρινόμενοι σε αναπόδραστη ανάγκη, διότι μόνον έτσι δικαιολογούνται οι άλλως αδικαιολόγητες διακρίσεις που συνεπάγονται οι αποκλίσεις αυτές..... Επειδή κατά την ομόφωνη κρίση του Τμήματος, παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της ισότητος δια της υπό του κοινού Νομοθέτου θεσπίσεως εξαιρέσεων υπαγωγής στις περιοριστικές ρυθμίσεις του ν.1256/82 ως προς τους απολυθέντες στη δικτατορία ή εξαναγκασθέντες σε παραίτηση και αποκατασταθέντες δυνάμει των διατάξεων του ν. δ/τος 197/1974 και των ν. 322/1976 και 1447/1984. Δια των διατάξεων του ν. 1256/1982 εσκοπήθη κυρίως, η δια της απαγορεύσεως της πολυθεσίας και πολυαπασχολήσεως στον δημόσιο τομέα απελευθέρωση θέσεων εργασίας και η δημιουργία δυνατοτήτων απασχολήσεως ώστε να επωφεληθεί, κατά το δυνατόν, ευρύτερος αριθμός Ελλήνων. Η πρόβλεψη εξαιρέσεως των αποκατασταθέντων στρατιωτικών από τις περιοριστικές ρυθμίσεις του ν 1256/1982 δεν τελεί σε συνάρτηση προς το, κατά τα ανωτέρω, αντικείμενο ρυθμίσεως, καθόσον η ιδιότης τούτων ως αποκατασταθέντων, αφ' ενός μεν, δεν μαρτυρεί οικονομική ένδεια αυτών, αφ' ετέρου δε, δεν δικαιολογεί την για λόγους δημοσίου συμφέροντος ευνοϊκότερη μεταχείριση αυτών. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι το χρησιμοποιηθέν υπό της διατάξεως της περ. ε' της παρ.5 του άρθρου 16 του ν. 1256/1982 κριτήριο διακρίσεως, ως προς τους αποκατασταθέντες

στρατιωτικούς των Ενόπλων Δυνάμεων, είναι αυθαίρετο, μη ευρισκόμενο σε συνάρτηση προς το αντικείμενο της ρυθμίσεως και, ως εκ τούτου, αντίθετο προς την συνταγματική αρχή της ισότητας. Εκ τούτου παρέπεται ότι και η διάταξη της πρώτης περιόδου της παραγράφου 6 του άρθρου 16 του ν. 2227/1994, δια της οποίας επεξετάθη η εφαρμογή της εν λόγω αντισυνταγματικής διατάξεως και στους αποκατασταθέντες με τις διατάξεις του ν. 1447/1984 στρατιωτικούς, είναι ομοίως αντισυνταγματική.»

Επιπλέον, είναι υψίστης σημασίας και η νομολογία του ΕΕΕ η οποία αφορά το ζήτημα της ερμηνείας των συνταγματικών διατάξεων για τις ελευθερίες και το δικαίωμα της ιδιοκτησίας όπου και καταφαίνεται η δημοσιονομική διάσταση αυτών.

Ειδικότερα στην υπ' αριθμ. 739/1989 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου διατυπώνεται ότι: «Με το άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος 1975 ορίζεται, ότι ‘‘ καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δε προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη’’. Με το άρθρο αυτό προστατεύεται η προσωπική ελευθερία του ατόμου και κατοχυρώνεται η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας αυτού, στα πλαίσια, συγκεκριμένα, της ονομαζόμενης, από το άρθρο 2 παρ.1 του Συντάγματος, αξίας του ανθρώπου. Στην έννοια δε της προσωπικής ελευθερίας και στην αρχή της ελεύθερης ανάπτυξεως της προσωπικότητας περιλαμβάνεται, ως αναγκαίο στοιχείο της διαμορφώσεώς της, και η ελεύθερη σταδιοδρομία καθενός, η οποία διασφαλίζει και την επιλογή του στρατιωτικού επαγγέλματος, ακόμη και αν, για την άσκηση ορισμένης ειδικότητας αυτού, η επαγγελματική αυτή ελευθερία έχει συνάρτηση και προς την ελευθερία της πνευματικής ανάπτυξεως. Όμως, η προσωπική αυτή ελευθερία του ατόμου δεν εμποδίζει τον κοινό νομοθέτη ν επιβάλλει

περιορισμούς για την επιλογή και την άσκηση και του στρατιωτικού επαγγέλματος με ορισμένη ειδικότητα, είτε με τη μορφή αρνητικών όρων, κωλυμάτων και απαγορεύσεων, είτε με τη μορφή θετικών υποχρεώσεων προς ενέργεια πριν από την επιλογή ή και μετέπειτα. Τούτο σημαίνει, ότι, για να είναι συνταγματικά επιτρεπτοί οι νομοθετικοί αυτοί περιορισμοί, πρέπει να ορίζονται γενικά και κατά τρόπο αντικειμενικό, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος και να ανταποκρίνονται στην απορρέουσα, από την έννοια του κράτους δικαίου, αρχή της αναλογικότητας, κατά την οποία οι επιβαλλόμενοι περιορισμοί πρέπει να είναι μόνο οι αναγκαίοι και οι πλέον πρόσφοροι, ενώ αν ευρίσκονται σε έκδηλη δυσαναλογία προς τη σημασία του επιδιωκόμενου σκοπού, είναι, από το λόγο τούτο, αντισυνταγματικοί Με τη νομοθετική αυτή ρύθμιση, όπως και με άλλες του παραπάνω ν. δ/τος (βλ. λ.χ. άρθρ. 17 παρ.2^α, σε συνδυασμό προς άρθρ. 19 παρ.1, για τη στέρηση του δικαιώματος αναβολής εκπληρώσεως των στρατιωτικών υποχρεώσεων, λόγω σπουδών), προβλέπεται, με γενικά και αντικειμενικά κριτήρια, περιορισμός της ελευθερίας επιλογής και ασκήσεως του στρατιωτικού επαγγέλματος, που δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεδομένου ότι αναφέρονται, τελικά, στην ανάγκη εξασφαλίσεως των απαραίτητων για τις ένοπλες δυνάμεις στελεχών ορισμένων ειδικοτήτων και κατ' επέκταση της εθνικής ασφάλειας της χώρας. Περαιτέρω η ρυθμιστική επέμβαση του κοινού νομοθέτη δεν έρχεται σε αντίθεση προς την αρχή της αναλογικότητας, από απόψεως μεγέθους της αποζημιώσεως, δεδομένου ότι, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, ευρίσκεται σε εύλογη σχέση και καθόσον αποβλέπει στην αποκατάσταση της προκαλούμενης, από την προαναφερθείσα αιτία, ζημίας στο Δημόσιο, είναι δε και κατάδηλο, ότι το μέτρο τούτο, από τη φύση του, δεν είναι ακατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ούτε και υπερακοντίζει, από την πιο πάνω άποψη, αυτόν. Κατά συνέπεια, η αποζημίωση αυτή,

εφόσον το μέγεθος της δεν υπερβαίνει το, κατά την κοινή αντίληψη, προσήκον μέτρο, δεν θίγει το ατομικό δικαίωμα της προσωπικής ελευθερίας και της εμπεριεχομένης σ' αυτό ελευθερίας της επιλογής και ασκήσεως στρατιωτικού επαγγέλματος, όπως και εκείνης της πνευματικής αναπτύξεως. »

Επιπλέον, το ΕΕΕ στην υπ' αριθμ. 397/1993 πράξη του Ι Τμήματος όσον αφορά την αυτοδιοίκηση των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και τη δυνατότητα επιλογής του προσωπικού τους με τα ίδια όργανα αυτών, διατυπώνει ότι: *«Οι προπαρατιθέμενες επίσης διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 29 του ν. 1943/1991, οι οποίες προβλέπουν την επιλογή του ωρομίσθιου προσωπικού από τριμελείς επιτροπές που συγκροτούνται από τον οικείο νομάρχη, κατά το μέρος που αφορούν και τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι ανίσχυρες, ως αντικείμενες στη θεσπιζόμενη με το άρθρο 16 αρθρ. 5 του Συντάγματος αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των Ιδρυμάτων τούτων, περιεχόμενο της οποίας αποτελεί η εξουσία να αποφασίζουν για τις υπηρεσίες τους με δικά του αποκλειστικά όργανα (ατομικά ή συλλογικά), στην εξουσία δε αυτή περιλαμβάνεται και το δικαίωμα επιλογής με δικά τους όργανα του διδακτικού και του διοικητικού προσωπικού (τακτικού ή έκτακτου) μέσα στα πλαίσια των γενικών κανόνων που διέπουν την οργάνωση και την λειτουργία τους. Ενόψει τούτων, είναι ανεπίτρεπτη η πρόσληψη ωρομίσθιου προσωπικού από ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα χωρίς προηγούμενη ουσιαστική κρίση οργάνων του, απαρτιζομένων οπωσδήποτε από πρόσωπα που ανήκουν στους παράγοντες της πανεπιστημιακής ζωής ή τους εκπροσωπούν, η ασκούμενη δε από κράτος εποπτεία περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των οργάνων τούτων»*

Επίσης, το ΕΕΕ στην υπ' αριθμ. 1473/1995 απόφαση του ΙV Τμήματος όσον αφορά την προστασία του Αθλητισμού και την υποχρέωση του

κράτους να επιχορηγεί τις Αθλητικές Ενώσεις διατυπώνει ότι: «Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Κράτος φέρει την υποχρέωση οικονομικής ενισχύσεως, μέσω των αθλητικών ενώσεων, των αθλητικών σωματείων, τα οποία όμως φέρουν την αντίστοιχη υποχρέωση όπως αποτυπώνουν την οικονομική αυτών διαχείριση κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ευχερή απόδειξη ότι τα εισπραχθέντα υπό τούτων χρήματα του Δημοσίου για την ενίσχυση των αθλητικών δραστηριοτήτων των διετεθήσαν πράγματι προς τον σκοπό για τον οποίον παρασχέθησαν. Εξ άλλου, από την εν λόγω επιχορήγηση γεννάται δημοσίου δικαίου ενοχική σχέση μεταξύ, αφ' ενός, του Κράτους ως δανειστού, και του αθλητικού σωματείου, αφ' ετέρου, ως οφειλέτου, του πρώτου έχοντος κατά του δευτέρου την δημοσίου δικαίου αξίωση επιστροφής ολοκλήρου του ποσού της χρηματικής ενισχύσεως, ιδία εάν δεν δύναται να αποδειχθεί υπό του σωματείου η χάριν του δημοσίου σκοπού διάθεση των υπό του Δημοσίου διατεθέντων χρημάτων. Η σχετική ευθύνη βαρύνει, εξ' άλλου, τόσον αυτό το ίδιο το επιχορηγηθέν νομικό πρόσωπο, όσον και οιοδήποτε φυσικό πρόσωπο ανεμείχθη στηνδιοίκηση των διατεθέντων υπό του Δημοσίου χρημάτων, εφ' όσον πάντως αποδεικνύεται ότι το πρόσωπον τούτο διεχειρίσθη χάριν του σωματείου το εν λόγω ποσόν»

Το ΕΕΕ στην υπ' αριθμ. 106/1996 πράξη του IV Τμήματος όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος διατυπώνει ότι: «...Τα ρέμματα ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελούν αντικείμενα συνταγματικής προστασίας (άρθρ.24Σ), που αποβλέπει στη διατήρηση της φυσικής τους κατάστασης και στη διασφάλιση της επιτελούμενης απ' αυτά λειτουργίας της απορροής των υδάτων. Έτσι η ένταξή των σε πολεοδομική ρύθμιση είναι επιτρεπτή μόνον όταν επιβάλλεται από επιτακτικές ανάγκες ενός ευρύτερου πολεοδομικού σχεδιασμού, βασισμένου σε όρους και προϋποθέσεις που διασφαλίζουν την ανεμπόδιση επιτέλεση της φυσικής

των λειτουργίας..... Με δεδομένη την ύπαρξη ρέμματος η Διοίκηση πριν προβεί στην πολεοδομική ρύθμιση οφείλει να σταθμίσει τις επιπτώσεις της εντάξεως στο ευρύτερο περιβάλλον με το οποίο συνδέεται οργανικά το ρέμμα και να καθορίσει τους αναγκαίους περιβαλλοντικούς όρους για να εναρμονισθεί η πολεοδομική ρύθμιση με την αποστολή του ρέμματος, σύμφωνα, με τις πιο πάνω διατάξεις του ν. 1650/1986..... Από το άρθρο 98 παρ.1 εδ. α΄ του Συντάγματος συνάγεται ότι ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών του κράτους από το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν περιορίζεται μόνο στην έρευνα τήρησης από τη διοίκηση των αυστηρώς οικονομικού χαρακτήρα νομοθετικών ρυθμίσεων, αλλά επεκτείνεται και στην έρευνα τήρησης των ρυθμίσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να αποφεύγεται με τη διάθεση του δημοσίου χρήματος η διακινδύνευση και καταστροφή του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, κατά παράβαση των ορισμών του άρθρου 24 παρ.1 του Συντάγματος. Έτσι το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσω του ελέγχου των αντίστοιχων οικονομικών πράξεων, δηλ. των εισπράξεων ή των πληρωμών δαπανών του κράτους, δικαιούται να εξετάζει αν η σχετική διοικητική πράξη που στηρίζει ή επηρεάζει τη δαπάνη είναι σύμφωνη με τις διατάξεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Συνεπώς κατά τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών του Κράτους, σε κάθε εντολή πληρωμής δαπάνης που αφορά μελέτη ή εκτέλεση τεχνικού έργου κάθε μορφής σε ρέμματα, που ως στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελούν κατά τα ανωτέρω αντικείμενο συνταγματικής προστασίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο για τη θεώρηση του σχετικού τίτλου πληρωμής ερευνά αν υπάρχει και μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, άλλως η εντελλόμενη για πληρωμή δαπάνη δεν είναι νόμιμη»

Όλες οι παραπάνω αποφάσεις είναι ένα πολύ μικρό δείγμα της νομολογίας του ΕΕΕ όπου σύμφωνα με αυτό προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.

5.4 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι έλεγχοι που πραγματοποιήθηκαν από το ΕΕΕ αποδεικνύουν στις χώρες Γερμανία, Βρετανία, Γαλλία και Βέλγιο τις αδυναμίες των συστημάτων διαχείρισης και των ελέγχων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Επιπλέον αδυναμίες παρατηρούνται και τις χώρες Ιταλία, Ισπανία, Ιρλανδία, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβακία, Πολωνία και Ρουμανία.

Ο παραπάνω όμως κατάλογος παρατυπιών δεν τελειώνει σε αυτό το σημείο αλλά παρατηρούνται και ανεπάρκειες ως προς την τελωνειακή επιτήρηση στις χώρες Βέλγιο, Πολωνία και Φινλανδία.

Επιπλέον, στις χώρες Γαλλία, Πορτογαλία και Βουλγαρία παρουσιάζονται αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου που αφορούν τις πληρωμές άμεσων ενισχύσεων και το ίδιο ισχύει και για τις χώρες Γερμανία, Βρετανία, Σουηδία, Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Εσθονία και Τσεχική Δημοκρατία οι οποίες παρουσίασαν αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου που αφορούν την αλιεία.

Ταυτόχρονα, αποδεικνύεται από τη διενέργεια των ελέγχων του ΕΕΕ ότι από τα 16 κράτη μέλη τα 11 είχαν αποδεχτεί παράνομα δηλώσεις εκτάσεων οι οποίες ήταν μεγαλύτερες από ότι ίσχυε και επιπλέον στις χώρες Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Λιθουανία, Βρετανία, Πορτογαλία, Πολωνία και Λιθουανία αποδεικνύεται ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν επιλέχθηκαν δίκαια τα επενδυτικά σχέδια.

Όσον αφορά την τήρηση των γεωργοπεριβαντολογικών δεσμεύσεων, πραγματοποιήθηκαν 160 έλεγχοι από το ΕΕΕ στις χώρες Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία και Τσεχική Δημοκρατία, και από αυτούς το 26% δεν

τήρησε αυτές τις δεσμεύσεις και δεν υπήρξαν οι ανάλογες κυρώσεις από τα κράτη-μέλη. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι από τους ελέγχους αποδεικνύεται και η μη τήρηση των οδηγιών για την αντιμετώπιση της νιτρορρύπανσης.

Επιπλέον, το ΕΕΕ αξιολογεί τα συστήματα ελέγχων, τις διαδικασίες, τις μεθόδους επιθεώρησης, την εφαρμογή και τους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης στις χώρες Γερμανία, Γαλλία και Σουηδία των οποίων τα αποτελέσματα δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά και αυτό είναι κάτι που προκαλεί εντύπωση. Ταυτόχρονα κάτι τέτοιο διαπιστώνεται και στις χώρες Πολωνία, Βουλγαρία και Ρουμανία.

Με βάση τα προαναφερθέντα παραδείγματα και τις εκθέσεις του ΕΕΕ θα πρέπει να επισημανθεί ότι δεν εντοπίζονται μόνο στη χώρα μας παρατυπίες και κακή διαχείριση αλλά το ίδιο πράγμα συμβαίνει και στα άλλα κράτη μέλη τα οποία παρουσιάζουν μεγάλη ανάπτυξη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το ΕΕΕ ιδρύθηκε το 1975 και η έδρα του είναι το Λουξεμβούργο. Η προεδρία του διαρκεί 6 μήνες και κατόπιν αλλάζει ανά χώρα. Ο ρόλος του είναι να διενεργεί ελέγχους και να διαπιστώνει εάν η συγκέντρωση και η δαπάνη των πόρων της ένωσης, που η βασική προέλευση τους είναι από τους φορολογουμένους, πραγματοποιούνται νόμιμα. Επιπλέον, έχει σαν στόχο την διασφάλιση της καλύτερης σχέσης του κόστους-απόδοσης για τα χρήματα των φορολογουμένων και μπορεί να διενεργεί έλεγχο σε κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που χειρίζεται πόρους της ένωσης.

Το ΕΕΕ απαρτίζεται από 800 υπαλλήλους, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι μεταφραστές, οι διοικητές και οι ελεγκτές. ο διαχωρισμός των ελεγκτών περιλαμβάνει τις «ομάδες ελέγχου» οι οποίες προχωρούν στην κατάρτιση των σχεδίων εκθέσεων για τα οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται από το ΕΕΕ. Το ΕΕΕ αποτελεί ένα θεσμικό όργανο της Πολιτείας το οποίο έχει σαν στόχο την απονομή της Δημοσιονομικής Δικαιοσύνης με συνεχώς αυξανόμενες αρμοδιότητες.

Σύμφωνα με το άρθρο 98 του Συντάγματος οριοθετείται ο θεσμικός ρόλος του ΕΕΕ καθώς κατοχυρώνεται ο θεσμός, οι τροποποιήσεις και όλες οι μεταβολές που ακολούθησαν και οι οποίες διαπιστώνουν ότι το ΕΕΕ είναι ένα θεσμικό όργανο που συνεχώς εξελίσσεται.

Σήμα κατατεθέν της εξέλιξης του ΕΕΕ αποτελεί η δραστική της συμμετοχή σε λειτουργίες διεθνούς χαρακτήρα και η συνεργασία που διέπει το ΕΕΕ με τα ομόλογα ιδρύματα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από τα παραπάνω προκύπτει ανάπτυξη του Δημοσιονομικού Φορέα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βενιζέλος Ε., Το Σύνταγμα του 1975/1986/2001, Αθήνα 2001, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Βενιζέλος Ε.- Σκουρής Β., Δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων: Ειδικά Θέματα Δημόσιου Δίκαιου 1, Αθήνα-Κομοτηνή 1985, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Δαγτόγλου Π.Δ., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 1997, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Δαγτόγλου Π.Δ., Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, 3π έκδοση, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Δαγτόγλου Π.Δ., Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 1994, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Μαυρομάτη Α., Η σχέση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τα άλλα Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα Εθνικά Όργανα Έλεγχου. (Σκέψεις με αφορμή τη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση) greeklaws.com/pubs.

Μπλιώνας Ν., (επιμέλεια), Διαφάνεια και ανεξαρτησία στον έλεγχο του δημοσίου χρήματος, ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ για τα 170 χρόνια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, Εκδ. Αντ.Ν.Σάκκουλα

Μπλιώνας Ν., Η νομολογιακή διαπραγμάτευση του παρεμπίπτοντας ελέγχου των διοικητικών πράξεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο, ΔιΔικ 1992

Μπλιώνας Ν., Νέες κατευθύνσεις στον έλεγχο και τη νομολογία του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα, Αθήνα-Κομοτηνή 2002, Εθνικό Τυπογραφείο

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

file:///E:/Documents%20and%20Settings/admin/%CE%A4%CE%B1%20%CE%AD%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AC%20%CE%BC%CE%BF%CF%85/Downloads/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%84%CF%85%CF%80%CE%B1%20%CE%B5%CE%BB%CE%AD%CE%B3%CF%87%CE%BF%CF%85%20%CF%84%CE%BF%CF%85%20%CE%95%CE%95%CE%A3%20-%20GR%20(12).pdf

<http://newpost.gr/post/291190/eyrwpa-ko-elegktiko-synedrio-synexisthke-h-kakodiaxeirish-kondyliwn-sthn-ee>

<http://www.naftemporiki.gr/documents/725569/europaiko-elegktiko-sunedrio-etisies-ektheseis-gia-to-oikonomiko-etos-2012>

<http://www.elsyn.gr/elsyn/files/etnsia/etisia2010.pdf>

http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AR12/AR12_EL.pdf

